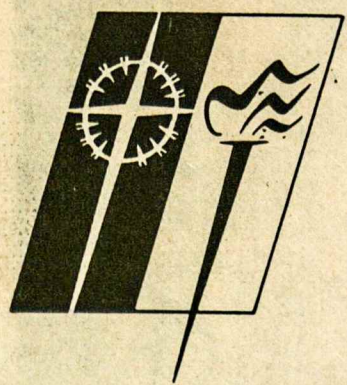

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 20 (1787) 1984 GEGUŽĖ-MAY 17

• ŠV. KAZIMIERO METAI •

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

Akmenys ir žmonės

Žmogui išlikti žemėje lemta tiksliai trumpą laiką. O jis trokšta išlikti čia kuo ilgiausiai, kovoja prieš laiką, bandydamas jį nugalėti. Ir kai mato, kad jis tos kovos laimėti negali, bando palikti pėdsakus, kurie kalbėtų už jį. Vienas tokių kalbėtojų yra akmuo — daug patvaresnis už jo valdovą žmogų. Dėl to gimė piramidės, mauzoliejai, šventovės. Dėl to statomi paminklai kapinėse, kur žmonės tyli, o akmenys kalba. Žinoma, toji kalba yra labai šalta, primityvi, rodanti tiksliai mirusio vardą, pavardę, gimimo ir mirties datas. Ji nieko nepasako apie mirusio gyvenimą, jo turinį, nuveiktus darbus. Net ir akmeninės mirusių figūros nedaugiau tepasako. Taip, akmuo žemėje yra patvaresnis, tačiau kaip žmogaus liudytojas daug už jį menkesnis. Tiesa, archeologai randa akmenyse paliktus senovės žmonių ženklus, šiek tiek atskleidžiančius praeities gyvenimą, skurdžias jo nuotrupas. Bet tai ir viskas. Net ir šauniasias akmenų paminklas tėra skurdus žmogaus gyvenimo liudytojas. Todėl noras telkti savo pėdsakus vien akmenyse nėra pakankamai racionalus. Tenka įsivaizduoti kitų sričių, kuriose žmogaus pėdsakai būtų gyvesni, ryškesni, žmogiškesni. O tokių sričių yra, nors ir jos toli gražu nėra amžinos.

PRIE TOKIŲ sričių priklauso tautos istorija, kurioje įeina tiksliai vadovaujančios viršūnės. Prie tokių sričių priklauso kultūros istorija, kurioje patenka tiksliai žymieji talentai. Prie tokių sričių priklauso religiniai sąjūdžiai, kurie gyvuoja šimtmečiais ir tūkstantmečiais, apimdami daugelį švento gyvenimo asmenų ir išlaikydami jų pėdsakus. Bet visa tai liečia tiksliai žvaigždines asmenybes. Paprastam žmogui ir tose srityse nėra lemia palikti savo pėdsakus. Kas tad jam belieka? Išnykimas be jokio pėdsako? Tenka pripažinti, kad ir tokie atvejai dažni. Daug kas išnyksta be jokio pėdsako, nepalikęs ženklo nei akmenyje, nei kitur. Dievo akys, žinoma, niekas neišnyksta be pėdsako, bet, žiūrint grynai žmogiškomis akimis, beženkli išnykimas yra dažnas. Norint palikti savo pėdsakus, reikia orientuoti savo gyvenimą ne į akmenis, o į žmones. Net ir paprasčiausias žmogus, rūpindamasis savo šeima, savo organizacija, savo bendruomenė, savo tauta, palieka gyvus pėdsakus, jei ne visuomenėje, tai bent šeimoje. Todėl užuot telkus lėšas akmenų paminklui, daug prasmingiau nukreipti jas šeimos, visuomenės, tautos gerovei. Ta linkme verta kreipti ne tiksliai lėšas, bet ir asmenines savo pastangas. Palikti kilnūs darbai bus prasmingesni liudytojai, negu šauniasiai akmeniniai paminklai.

MŪŠŲ ŠEIMOS, organizacijos, fondai kartais yra linkę savo pėdsakus įamžinti akmenų paminkluose, kurie pareikalauja didelių išlaidų, bet kaip liudytojai būna menki. Dėl to daug svarbiau investuoti esamas lėšas, darbą bei pastangas į religinio, tautinio, visuomeninio, kultūrinio gyvenimo stiprinimą. Tose srityse investuotos lėšos yra kaip sėkla, iš kurios atsiranda derlius, prateisiantis mūsų gyvenimą ir jį praturtinantis. Jeigu tokios sėklos nebus, nėra ko laukti nė derliaus. Kartais mūsų veikėjai aimanuoja, kad visuomeninis bei kultūrinis mūsų gyvenimas silpsta, tačiau kai reikia investuoti lėšas, jas nukreipia į akmeninių paminklų, kurių naudoja labai nežymiai. Esame pasiekę kryžkelę, kurioje vyresnioji karta eina saulėlydžio, o jaunesnioji — saulėtekio link. Dabar tad laikas rūpintis ne akmenimis, o žmonėmis, t.y. jaunesniąja karta, kad lietuviškasis jos gyvenimas stiprėtų. Aišku, lems ne vien lėšos, bet ir jų irgi niekas nejudės. Visuomeninis bei kultūrinis gyvenimas be finansinio pagrindo negali laikytis. Ir didžiausi idealistai pakibs ore, jeigu neturės finansinės atmosferos. Lietuviškų fondų lėšos tam ir yra sutelktos, kad sudarytų finansinį pagrindą visuomeniniam bei kultūriniam tęstinumui. Jų skirstytoms turėtų rūpėti ne akmenys, o žmonės.

KANADOS ĮVYKIAI

Šūviai parlamente

Visą Kanadą sukrėtė netikėtos masinės žudynės provinciniame Kvebeke parlamente, atliktos prancūzų kilmės puskarininkio Denis Lortie. Parlamentan jis įsiveržė apsirėngęs karo lauko uniforma, ginkluotas mažą kulkosvaidį priemenančiu automatu, šaudyti pradėjęs dar lauke prie parlamento. Nuo jo šūvių žuvo trys provincinės valdžios tarnautojai — G. Boyer, R. Lefrançois ir C. Lepage, buvo sužeista 13. Žudynės jis buvo pasirinkęs separatistinės premjero R. Levesque valdžios ministerius ir provincinio parlamento narius, kurių nė vieno tada nebuvo parlamento posėdžių salėje, išskyrus posėdžiui besiruošiančius tarnautojus. Mirties išvengė tuo metu parlamento valgykloje užkandžiauvęs finansų ministeris J. Parizeau, parlamentinės grupės vadovas M. A. Bedard ir parlamentarys G. Barill. Išgirdę šaudymą, jie spėjo užsirakinti valgyklos duris. Be to, D. Lortie

pagrindiniu savo taikiniu buvo pasirinkęs parlamento posėdžių salę, nežinodamas posėdžio pradžios. Šaudė jis pakeliui į tą salę ir pačioje salėje, palikdamas kraujo vėlavas. Žudynių tikslą atskleidė radijo stotyje CJRP prieš įsiveržimą parlamentan paliktas kasetinės įrašas, kurį D. Lortie prašė transliuoti 10 v.r. Tarnautojai jame rado grasiškus Kvebeko vyriausybės, paskambino policijai, bet parlamentan jį atvyko jau šaudymui prasidėjus. Ne visi įrašo žodžiai ryškiai girdimi. Juostelė įkalbėta prancūziškai. Puskarininkį D. Lortie buvo suerzinusi separatistinės Kvebeko partijos politika. Esą dėl jos Kvebekas tapo pajaukos ožiū visoje Kanadoje. D. Lortie taipgi prasiitaria, kad jis galvojo apie liberalų ir konservatorių sunaikinimą Kanadoje parlamente, bet pasirinko Kvebeko partijos narius provinciniame parlamente, kur (Nukelta į 8-tą psl.)

Suvalkų trikampio lietuvių atstovai spaudos vakaro metu įteikia dovaną "Tėviškės žiburiams" už jų paramą kovojant dėl lietuviškų pamaldų Seinų bazilikoje. Kairėje — VYTAUTAS PEČIULIS, dešinėje — TERESĖ SAMULVIČIENĖ, atvežusi tą dovaną iš Punsko apylinkių. Nuotr. St. Dabkaus

Dar niekad taip nėra buvę

Baltiečių laisvės lygos įsiekio pasaulio žinių agentūros

JONAS MATULAITIS

Š.m. balandžio 17 d. Baltiečių laisvės lyga ir BAN the Soviets Coalition organizacija Los Angeles mieste sukvietė spaudos konferenciją, į kurią atsilankė britų BBC, kelių radijo ir dviejų televizijos stočių korespondentai, didžiųjų Amerikos dienraščių — "The Washington Post", "The Los Angeles Times", "The Baltimore Sun", "The L.A. Herald Examiner" reporteriai.

Balandžio 21 d. ABC radijo "Talk-show" programoje, kuri pasiekia visą Amerikos teritoriją, į klausimus atsakė Antanas Mažeika, Baltiečių lygos vicepirmininkas, ir kitas BAN the Soviets Coalition darbuotojas. Buvo numatyta dviejų valandų programa, bet jos vedėjas, esant dideliame pasisekimui, pratęsė į keturias. Vien balandžio mėnesį Antanas Mažeika po vieną ar du kartus davė pasikalbėjimus Didžiosios Britanijos, Kanados, Šveicarijos, Norvegijos, Suomijos, Švedijos ir Japonijos laikraščiams, televizijos ar radijo stotims. Jo pareiškimus citavo patys didieji Amerikos laikraščiai — "The New York Times", "The Washington Post", "Los Angeles Times" ir daugelis kitų. Su juo pasikalbėjimus darė "Amerikos balsas", Cable News Network, Independent Radio Network, daugelio kitų miestų radijo stotys ir vietinės televizijos stočių korespondentai.

Esu Los Angeles informacijos centro reikalų vedėjas ir žinau, kad per mane kartais po kelis kartus į dieną komunikacijos atstovai įsiekio Antano Mažeikos ir rečiau BAN the Soviets Coalition antrojo pirmininko Dave Balsingerio. To iki šiol nėra buvę. Tai kas gi atsitiko?

Baltiečių laisvės lyga — krislas sovietų akys

Baltiečių laisvės lyga, įsisteigusi 1981 m., gan šalta buvo sutikta JAV Lietuvių Bendruomenės vadovybės, priešiška ALTOs ir VLIKO, o Vilniaus radijas ir "Gimtojo krašto" sovietai lygos veiklą nuolat palydėdavo keiksmu arba arklisku humoru.

Kalbant apie saviškius, beveik normalu, kad privati ini-

ciatyva, kad ir geriausia, turi praeiti sunkų kelią, kol įgyja pripažinimą. Sovietams Baltiečių laisvės lygos veikla tapo neišvengiamu krislu komunistinėse akys. Neiškrapštomu, nes lyga nuolat vykde kokį nors konkretų uždavinį.

Iš tų konkrečių darbų prisimintini: akcija už sąžinės kalinį prof. Vytautą Skudį (rašė per 150 Amerikos laikraščių), trys žmogaus teisių konferencijos su aukštąsiais Amerikos valdžios pareigūnais, JAV kongrese išrūpinta Laisvės dienos rezoliucija, prez. Reagano paskelbta Laisvės dienos proklamacija ir priėmimas Baltuosiuose rūmuose, prezidento Reagano raštas visiems Jungtinių Tautų nariams dėl Baltijos valstybių okupacijos nepripažinimo ir keli kiti mažesni, bet reikšmingi laimėjimai.

Šiuo metu visus tuos darbus ir laimėjimus puola ne tik "Gimtasis kraštas" ir Vilniaus radijas, bet ir Maskvos "Izvestija", Novosti spaudos agentūra, Tass ir kagebistinės valdžios viršūnės. Iš didžiųjų propagandos pabūklų Maskva pradėjo šaudyti tada, kai Baltiečių laisvės lyga kartu su amerikiečių BAN the Soviets Coalition organizacija įsivėlė į 1984 olimpiados reikalus.

Rusams nušovus Korėjos lėktuvą žuvo 269 žmonės, jų tarpe 61 amerikietis. Pasaulyje kilo didelis truksmas, bet iš tirštų debesų buvo maža lietaus. Sovietų nusikaltimas teisingo atpildo nesusilaukė. Tuo nepatenkinti pietinės Kalifornijos verslininkai susiorganizavo į BAN the Soviets Coalition, kad sutrukdytų sovietams dalyvauti 1984 m. olimpiadoje. Koalicijos pirmininku buvo išrinktas žinomas knygos autorius Dave Balsinger ir kopirimininku — Baltiečių laisvės lygos veikėjas Antanas Mažeika. Koalicijai, kuriai priklauso apie 160 amerikiečių ir etninių organizacijų, nepasisėkė rusus iš olimpiados išjungti. Tada ji pasirinko naują tikslą: raginti sovietų ir satelitų sportininkus olimpiados metu pabėgti. Tuo tikslu ruošiamą atitinkama literatūra, skelbimų lentos, parenkamos pabėgėliams laikinos slėptuvės, sudaromas visų kalbų vertėjų kadrų, samdomi advokatai.

Maskva atsidūrė neįprastoje būklėje. Olimpiadų žaidynių istorijoje jie visada sugebėdavo savo sportininkų įkalinimui gauti paramos iš vyriausybės tų kraštų, kuriuose olimpiados vykdavo. Iš kiekvienos olimpiados rusų ir pavergtų tautų įkalinti atletai parsiveždavo ne tik medalius, bet ir propagandinį politinį kapitalą. Jiems bausių rūpestį ėmė kelti klausimas, kas atsitiks Los Angeles olimpiadoje.

Talkina Maskva

Bėgdama galimiesiems nemalonumams už akių, Maskva pradėjo kaltinti Amerikos vyriausybę, net patį prezidentą Reaganą, kad jis organizuoja teroristų ir žmonių pagrobėjų grupes prieš sovietų sportininkus. Tie kaltinimai vis stiprėja ir gausėja. Bet išėjo taip, kad vienu lazdos galu bando mušti Ameriką, o kitu, ir tai dar stipriau, patys sau tvuoja per galvą. Mat sovietų puolimai sukėlė pasaulio susidomėjimą, kas gi yra tie "teroristai" ir "žmonių pagrobėjai".

Sovietai kaltina, kad priėmimo metu Baltuosiuose rūmuose ir valstybės sekretoriaus asistento atsilankymo metu Los Angeles žmogaus teisių konferencijoje Amerikos vyriausybė vykdė konspiraciją prieš sovietų atletus. Štai kodėl Baltiečių laisvės lygai pasidarė lengvi žingsniai į pasaulio viešąją opiniją. Ne mums reikia korespondentų įsiekio, bet jie įsiekio mūsų.

Antanas Mažeika savo rolę puikiai atlieka, nes, aiškindamas iškilusių olimpiados kontroversiją, jis visada duoda gerą pluoštą informacijos apie Baltijos valstybių okupaciją. Ryšių sudarymas su įtakingais viešosios opinijos formuotojais bus labai naudingas ir tada, kai olimpiada bus seniai pasibaigusi.

Pirmą kartą mūsų laisvės kovos istorijoje į pasaulio opiniją pasisekė prasiveržti su sovietų kan kvailes propagandos talka. Aišku, šiam prasiveržimui prasmingai išnaudoti reikia daug darbo rankų ir kapitalo. Rankų parūpina losangeliečiai. Pinigų ateina iš privačių aukotojų. Latviai ir estai finansuoja ir per savo centrinės organizacijos. Bet to dar maža. Tautos fondas pagal savo įstatus turėtų remti vidomi advokatai.

Pasaulio įvykiai

SOVIETŲ SĄJUNGA ATSAKĖ DALYVAUTI PASAULINĖJE OLIMPIADOJE Los Angeles mieste, suversdama kaltę Vašingtonui, kad nėra pakankamai užtikrinamas jos sportininkų saugumas, pažeidžiami olimpiados principai. Iš tikrųjų tai buvo grynai politinis sprendimas, galimas dalykas susietas su 1980 m. olimpiada Maskvoje, kur ją dėl Afganistano invazijos boikotavo JAV ir kitos laisvojo pasaulio šalys. Jokio pavojaus sovietų sportininkai nebūtų susilaukę, išskyrus gundymą pasilikti JAV ir pasiprašyti politinės globos. Šią akciją organizavo specialiai sudarytas grupių iš R. Europos komitetas, kuriam priklauso ir Baltiečių laisvės lyga. Atrodo, Maskva nusigando propagandinio pralaimėjimo — kai kurių savo bei kitų komunistinių šalių sportininkų

Laimėjo rinkimus

Prezidento rinkimus Salvadorė laimėjo nuosaukių pažiūrų krikščionis demokratas J. N. Duarte, papildomame balsavime susilaukęs 54% balsų, antroje vietoje su 46% balsų palikęs aršų antikomunistą R. D'Aubuissoną, įsivėlusį į opozicijos narių žudynes. J. N. Duarte laimėjimas ir prez. R. Reagano kalba, skirta jo politikai Centrinėje Amerikoje, turėjo įtakos JAV kongresui. Atstovų rūmai 212:208 balsų santykiu patvirtino \$1,3 milijono Centrinės Amerikos reikalams, atsisakydami ligšiolinio demokratų reikalavimo, kad Salvadore būtų užtikrintas žmogaus teisių gerbimas.

Grįžo Vatikanan

Popiežius Jonas-Paulius II užbaigė dešimtį dienų trukusią 40.000 kilometrų kelionę Azijoje ir Ramiojo vandenyno salose. Jam teko apsilankyti Guadalanalo saloje, kur 1942-43 m. keturis mėnesius vyko aršios kautynės tarp salą užėmusių japonų ir ją išlaisvinusių amerikiečių. Ilgą kelionę Jonas-Paulius II užbaigė Tailandijoje, kur jam teko užsukti budistų šventovėn ir 380.000 turinčių pabėgėlių stovyklon. Ten jie yra susirinkę iš buvusios Indokinijos — Vietnamo, Kambodijos ir Laos. Pabėgėliams popiežius Jonas-Paulius II priminė, kad jie turi teisę susirasti sau vietą laisvajame pasaulyje, skatino juos neprarasti vilties. Jonas-Paulius II džiaugėsi religine tolerancija Tailandijoje, pabėgėliams suteikta globa. Mišios Bangkoko stadione sutruka 40.000 maldininkų, nors Tailandijoje tėra 200.000 katalikų. Penkiasdešimt milijonų gyventojų turinčioje Tailandijoje 95% yra budistai. Jiems buvo skirta Jono-Pauliaus II pastaba, kad budizmo tradicijos yra gera dirva Dievo žodžio sėklai. Viena Filipinų radijo stotis iš Bangkoko transliavo komunistiniam Vietnamui skirtus popiežiaus Jono-Pauliaus II žodžius, užtikrinančius, kad Katalikų Bendrija nori prisidėti prie ilgo karo nusiaubto Vietnamo atstatymo.

Šiame numeryje:

Akmenys ir žmonės

Svarbiau yra stiprinti visuomenę bei kultūrinę veiklą

Dar niekad taip nėra buvę

Laisvės kovotojai Kalifornijoje susilaukė plataus dėmesio

Išstvermingas Lietuvos garsoitolas

Monsinoras Vincas Mincevičius ir jo darbai Italijoje

Kitataučių spaudoje pasidairius

Rusai, gudai ir lenkai dažnai rašo apie lietuvius

Pareigūnai kalbėjo spaudos atstovams

Pranešimas iš Čikagos apie PLB valdybos veiklą ir planus

Ir eisim Lietuvos keliu

A.a. inžinierius Petras Lelis, jo veikla Lietuvoje ir išeivijoje

Paryžiaus dailininkas Toronte

Pranas Gailius ir jo darbų paroda "Jarmain" galerijoje

Lietuvos auksas palėpėse

Kai kurie išeiviai turi įdomių atminčių iš laisvės laikotarpio

Kazimierinė opera "Dux Magnus"

Baigminė libretto scena, vaizduojanti katedros statybą

Vertinga dovana vaikams

Jono Minelgos "Žiogas muzikantas" laukia skaitytojų

TEVIŠKES ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$19, pusmetinė — \$10, rėmėjo — \$25
(Amerikoje — JAV doleriais)

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$19.00 per year, \$10.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Ištvėringas Lietuvos garsintojas

Monsinjonas Vincas Mincevičius ir jo darbai informacinėje srityje

A. LEMBERGAS

Pasaulio spauda palyginti nedaug vietos skiria Lietuvai. Išskyrus proginius straipsnius, vis dar pasigendame nuolatinio sistemingo dėmesio, kurio sulaukia kitų sunkumuose atsidūrusių tautų rūpesčiai. Šiame dirvonuojančiame lauke juo labiau reikia vertinti nedaugelio darbščiujų darbininkų pastangas.

Iš tiesų užsienio lietuviai nėra niekada tinkamai parėmę ir įvertinę nuostabiai ištvėringų ir sėkmingų mons. Vinco Mincevičiaus pastangų informuoti itališkai skaitančiąją visuomenę apie Lietuvą ir šiandieninius jos vargus bei laimėjimus. Jau seniai ir jis pats nebegali pasakyti, kiek straipsnių, leidinių ir knygų apie Lietuvą yra parašęs ir išspausdinęs. O kiek jo darbų perspausdino ir panaudojo didžioji italų ir provincinė spauda nuo 1940 m., kai tada jaunas studentas pradėjo itališkai rašyti, šiandien ir su geriausiais norais neįmanoma suskaičiuoti. Jei viskas būtų surinkta, šiandien reiktų tam atskiro archyvo.

Atskirai reiktų kalbėti apie mons. Mincevičiaus vertimus į italų kalbą. Jis yra išvertęs nemažai mūsų grožinės literatūros klasikų kūrinių, šiuolaikinių autorių kūrybos. Jo sugebėjimų ir darbštumo dėka "LKB kronika", vos pasiekusi Vakarus, tuojau tampa prieinama itališkai skaitančiai visuomenei. Jo leidžiama "Elta-Press" pirmame šių metų numeryje jau išspausdino "Kronikos" 60-jo numerio vertimą. Nėra abejonės, kad kitame numeryje jau skaitysime ir naujausiojo "Kronikos" numerio vertimą itališkai. Beje, pirmuosius 20 "Kronikos" numerių italų kalba jis surinko ir išleido atskirai dviem kišenių knygom.

Kas bent kiek nutuokia, kiek laiko reikalauja vertimo ar rankraščio parengimas spaudai, negali nesistebėti mons. Mincevičiaus produktyvumu. Juk reikia pažymėti, kad šitas darbas jam neužtikrina pragyvenimo. Priešingai, teikia tik papildomų medžiaginių rūpesčių. Iki kardinolo A. Samorės mirties jis buvo jo asmeninių sekretorių. Šalia tiesioginių kunigo pareigų lietuviškos informacijos darbai jis skiria visas savo atliekamas valandas. Retas ištvėringumo ir darbštumo pavyzdys.

Bene geriausiai jį parodo reguliariai kas mėnesį pasirodantis "Elta-Press" biuletenis, kurio kiekvienas numeris turi vidutiniškai apie 30 mašinraš-

čio puslapių. Pradėtas jis leisti 1954 m. Taigi šiemet jau sukako 30 metų, kai gyvuoja ir reguliariai pasirodo šis periodinis lietuviškosios informacijos leidinys italų kalba. Sukaktis juo įžymėsnė, kad ji yra vieno žmogaus įsipareigojimo vaisius. Kas pažįsta šiek tiek mons. Mincevičių, žino, kad jis nemėgsta viešumos ir reklamos. Ta prasme jis labai "neamerikietiškas" ir "nemodernus". Pagaliau, jeigu jis nebūtų užsidaręs savo kamaraiteje, kaip įstengtų tiek daug įveikti? Vis dėlto būtų grašu, jei šis nepavargstantis Lietuvos reikalų garsintojas italų spaudoje susilauktų mūsų visuomenės bent simboliško įvertinimo. Itališkosios "Elta-Press" trisdešimtmečio sukaktis teikia gerą progą. Dėl to norėtųsi palinkėti darbščiajam monsinjorui geros sveikatos, kad jis ir toliau sėkmingai garsintų Lietuvos reikalus italų spaudoje.

Monsinjoro Vinco Mincevičiaus biografijoje raiškiai pasitvirtina Bernardo Brazdžionio įkvėpti žodžiai — "Myli Lietuva iš tolo/ Visa širdim, visais jausmais./ Iš tolo meilė neparpuola/ Po balto marmuro namais".

Turto — marmuro namų neturi, bet jo visas gyvenimas liudija meilę Lietuvai "iš tolo". Gimęs 1915 m. užsienyje, netoli Breslavo (tuometinėje Vokietijoje, dabartinėje Lenkijoje), inžinieriaus šeimoje, anksti netekęs motinos, tik keletą metų pagyvenęs Lietuvoje, mons. Mincevičius nuo 1934 m. gyvena Italijoje, kur gavo tvirtus idealistinės pasaulėžiūros ir kunigiško pašaukimo pagrindus. Nors ir netapas salesziečiu, monsinjoras dėkingai prisimena savo pasirengimo metus Tarptautiniame salesziečių institute Foglizzo mieste, paskui salesziečių Ateneume Torine. Aukštųjų teologijos mokslus licenciatu laipsniu baigė gregorianame universitete Romoje. Kunigu įšventintas 1949.XII.17. Per II D. karą fašistų internuotas Sicilijos saloje, tada dar studentas saleszietis, turėjo nepaprastą galimybę susipažinti su žymiausiais italų antifasistinio pasipriešinimo veikėjais, kurie vėliau po karo atliko vadovaujančių vaidmenį demokratinėje Italijoje, kaip respublikos prezidentas Luigi Einaudi, ilgametis vidaus reikalų ministras Mario Scelba ir daugelis kitų.

Mons. V. Mincevičius yra vienas tų, kuriuos Apvaizda išvedė į pasaulį "stebuklingais keliais", kad neapleistų "amžiais suvargusios" Lietuvos, kaip giedama ateitininkų himne.

STEPAS VARANKA

Toronto išeinantis laikraštis "Związkowiec" 1983.XII.14 išspausdino ilgą Romano Buczeko straipsnį "Vilniaus okupacija 1939 m." Jis liečia sovietinius rusus, lenkus ir lietuvius. Čia atpasakojamos straipsnio mintys.

Silpnai ginamą Vilnių Raudonoji armija užėmė 1939. IX.19. Lenkų kariuomenė nesipriešino, nes jos daliniai buvo pasitraukę, išskyrus keletą neginkluotų KOP ir I legijonų pėstininkų divizijos batalijonų.

Lenkų įstaigų tarnautojai ir miesto vadovybė noriai bendradarbiavo su karinėmis sovietų įstaigomis. Sovietai vis dėlto nepasitikėjo lenkų pagalba, suėmė miesto burmistrą dr. Mališevskį, jo padėjėją K. Grodzickį, išvežė Rusijon, kur jie du ir dingo.

Vilnius — Gudijai

Pradžioje sovietai keletą artimesnių apskrčių prijungė prie Gudijos. Kariuomenės štabas išleido sovietinių dienraščių gudų kalba "Wilenskaja Pravda". Gudijos komunistų partijos sekr. W. N. Malin pareiškė Maskvos "Tiesoje", kad visi didesnieji miestai turės gudiškus laikraščius. Gudijos švietimo komisaras, grįžęs iš Vilniaus, pareiškė, kad ten susipažinęs su liaudies švietimu ir kad tam tikslui Gudijoje ruošiami mokytojai.

Sovietinė valdžia 1939.IX.19 — 1939.X.28 stengėsi menkinti Vilniaus reikšmę — perkėlė visą eilę įstaigų į Balstogę, bet didino karinių dalinių skaičių. Pradėjo trukti butų, nes kiekvienas rusų karininkas ar valdininkas gabenosis ir savo šeimas. Išstūjėjo krautuvės. Pradžioje rusai graibstė laikrodžius, o paskui — viską. Prasidėjo suėmimai namuose, gatvėse, net šventovėse.

Provincijoje buvo steigiami "liaudies komitetai", kurie vykdė stambesnių ūkių bei dvarų nusavinimą. Jie skelbė, kad "ponai" į savo dvarus nebegrįš. Atsitiko kitaip — po kelių savičių, perėmus Vilniaus kraštą Lietuvai, jie sugrįžo. Vietiniai ūkininkai nerodė nė mažiausio protesto.

Staigūs pakeitimai

Nežinia kodėl sovietinė valdžia buvo užsimojusi Vilnių sugundinti. Toji akcija buvo staigiai nutraukta pranešimu, kad tarp Sov. Sąjungos ir Lietuvos 1939.X.10 sudaryta sutartis, kuria Vilnius perduodamas Lietuvai. Visi pasijuto esą užklupti: dar vakar vilniečiai buvo vadinami gudais, buvo raginami balsuoti už gūdų kandidatus į valdžios pareigas, o šiandien tie patys vilniečiai jau tapo "lietuviais".

Sov. Sąjungos užsienio reikalų min. Molotovas 1939.X.31 pareiškė, jog Vilnius Lietuvai perduotas ne dėl to, kad jame daugumą sudaro lietuviai, bet dėl to, kad Vilnius jėga buvo lenkų atplėštas nuo Lietuvos. Vilnius — istorinė Lietuvos sostinė, kurioje telkiasi Lietuvos praeitis ir jos ateities viltis. Užsienio spaudoje stebėtasi, kad tokia milžiniška valstybė savanoriškai atidavė mažai valstybei didelį miestą.

Deja, grąžinimas Lietuvai Vilniaus nebuvo savanoriškas, nes padarytas Hitleriui spaudžiant. Taip samprotauja minėtasis R. Buczekas.

Lietuvių rankose

Lietuva gavo Vilnių labai apiplėštą, bet greitai aprūpinotą visais reikmenimis. Lietuviai, turėdami didelių organizacinius gabumus, greitai atstatė miesto gyvenimą į normalias vėžes. Prekių kainos buvo paliktos prieškarinės. Blogiau buvo su pinigais — įvestas lenkiškos valiutos suvaržymas. Smulkesnės sumos buvo keičiamos 2.5 zlotų už 1 litą. Lietuvos valdžia lenkams iškeitė 24 milijonus zlotų. Vėliau juodoje rinkoje litas kainavo net 20 zl.

Dirbantiesiems tos permainos didelės reikšmės neturėjo. Atlyginimai buvo gana geri, o prekių kainos neuakštos. Tačiau nedirbantiems ir atbėgeliams, kurių Vilniuje buvo per 60.000, gyvenimas nebuvo lengvas. Lenkiškoji administracija buvo pakeista lietuviška. Dvidešimtmetis lenkiško valdymo žlugo. Valdžia, siekdama greito Vilniaus sulietuvinimo, paskelbė Vilnių Lietuvos sostine. Buvo jau pradė-

Lenkų laikraštis apie Vilniaus okupaciją

tos kelti į Vilnių centrinės valdžios įstaigos, bet, nespėta. Raudonoji armija okupavo Lietuvą. Spėta tik atkelti Kauno universitetą vietoj likviduoto Stepono Batoro universiteto. Visi lenkų profesoriai atsidūrė "gatvėje". I universitetą buvo priimami tik tie studentai, kurie galėjo įrodyti lietuvių kalbos mokėjimą.

Universiteto rektoriui paskirtas Mykolas Biržiška, buvęs Vilniui Vaduoti Sąjungos pirmininkas, Šaulių Sąjungos narys, žinomas sovionistas ir didelis lenkų tautos priešinys. Lietuvių valdžia visas lenkų moksline institucijas pavertė į lietuviškas. Iš mokyklų buvo pašalinta lenkų istorija ir geografiija. Tas potvarkis priverstė steigti slaptas lenkiškas mokyklas. Taip rašo R. Buczekas.

Vilniaus miesto burmistras Stasys įsakė atleisti visus aukštesnio laipsnio tarnautojus. Žemesniems vienerių metų laikotarpyje įsakė išmokyti lietuvių kalbą. Teismų žinyba skaudžiai paliesta. Vilniuje tuo laiku buvo tik vienas lietuvis advokatas, kuris turėjo teisę dalyvauti teismuose. Lenkai advokatai turėjo paskubomis išmokyti lietuviškai. Iš 10 buvusių Vilniuje notarų nė vienas nebuvo leistas eiti savo pareigas. Visos lenkų organizacijos turėjo užsida-ryti, o jų turtą perėmė valdžia. Kai kurių įstaigų tarnautojai, kaip "Beloviežio giria" ir "Spirito monopolis", turėjo pareikšti, kad save laiko lietuviams ir savo vaikus auklės lietuviškai.

Savišalpos organizacijos

Nėra abejonės, lietuviai numatė, kad Vilniaus atgavimas sudarys jiems ūkinių sunkumų ir sustiprins lenkiškąjį frontą. Jie tikėjo, kad bolševikų okupacija palenks lenkus lietuvių pusėn, ir jie sutiks su tų lenkiškų žemių prijungimu prie Lietuvos. Vilniaus lenkų patriotizmas paneigė tas lietuvių svajones.

Lietuviai griebėsi griežtų priemonių kultūriniam lenkų veikimui užkurti kelią. Lietuviai bijojo Vilniaus lenkiškumo įtakos "Kauno Lietuviai". Be to, norėjo kiek galint skubiau sulietuvinti tą kraštą ateities politikai, kai Vilniaus klausimas vėl atsidurs tarptautinėje arenoje ir bus sprendžiama, kam jis priklauso — Lietuvai ar Lenkijai.

1940 m. žiemą užsimota iš Vilniaus išgabenti 40.000 lenkų atbėgelių į Rokiškio, Žagars, Kybartų ir kitų miestų stovyklas. Šis sumanymas nebuvo įvykdytas dėl lėšų stokos ir Raudonojo kryžiaus įgaliotinio nuomonų skirtumo. Lietuvos Raudonojo kryžiaus įstaiga veikė daugiau politine linkme. Kad išvengtų tarptautinio nesusipratimo, Lietuvos Raudonasis kryžius įsteigė komitetą iš 15 asmenų: 5 lietuvių, 5 lenkų ir 5 žydų. Minimo komiteto pareiga buvo tvarkyti šalpos reikalus ir šalinti kilusius nesusipratimus.

Dar nepradėjus veikti įsteigiam komitetui, 1940 m. pradžioje įsisteigė naujas 4 asmenų komitetas, atstovaujįs lenkams ir žydams, norintiems perimti priežiūrą bei skirstymą Hooverio teikiamos paramos atbėgeliams. Šis komitetas nenorėjo kitų komitetų tarpininkavimo šalpos skirstyme. Tas sumanymas buvo sėkmingas.

Ankstyesnis pabėgeliams šelpiti komitetas buvo advokato Ignaco Zagorsko ir dr. Marijos Petrusiewicz po Vilniaus užėmimo. Jį dosniai rėmė JAV ir Anglija.

Kitas karo nukentėjusiems

šelpiti komitetas, žinomas dr. Pelczaro vardu, globojo tuos, kurie Vilniuje neturėjo teisės gyventi. Reikėjo, pagal išleistą potvarkį Vilniuje, išgyventi 20 metų. Tame komitete buvo užsiregistravę 80.000 žmonių. Komitetas oficialiai priklausė Lietuvos Raudonajam kryžiui kaip skyrius. Mėnesinis komiteto biudžetas buvo 300.000 litų.

Labai svarbų vaidmenį atliko lenkų legaliai sudarytas "Komitet Polski". Jį sudarė žinomi lenkų veikėjai. Jam pirmininkavo adv. Bronisław Krzyżanowski. (Jo sūnus, Lenkijai žlugus, grįžo į Vilnių, veikė lenkų pogrindyje prieš lietuvių ir vadinosi "Baltruk"). Vokiečių okupacijos metais suimtas kreipėsi į lietuvių pagalbos). Kiti komiteto nariai buvo — Aleksander Zwierzynski, prof. dr. Witold Stankiewicz, dr. Tadeusz Kiernowski, dr. Jerzy Dobrzynski ir kiti. Tas komitetas rūpino si daugiau jaunimo reikalus.

Kunigo Kucharskio draugija

Jėzuitas kun. Kucharskis vadovavo organizacijai, kuri rūpinosi pabėgėlių valgyklomis, teikė globą buvusiems kariškiams ir asmenims, kurie norėjo pasislėpti "Kauno Lietuvoje". Tai buvo pusiau slapta organizacija. Kaune buvo įsteigtos panašios organizacijos, kurios teikė legalią ir nelegalią pagalbą lenkų atbėgeliams.

Po uždarymo lenkų konsulato Kaune, tos draugijos pareigas neoficialiai perėmė Anglijos konsulas Thomas Hildebrand Preston, formalistas ir rusofilas, nelabai palankus lenkams.

Japonijos konsulato pagalba

Nemažą pagalbą lenkų pabėgeliams teikė Japonijos konsulatas Kaune. Kai užsidarė visi keliai lenkams išvykti į užsienį, japonai padėjo jiems vykti per savo kraštą. Japonų konsulatas pradžioje išduodavo po 10 vizų į dieną. Ta jų pagalba pasinaudojo daug kariškių ir žydų. Japonai lenkams padėdavo pervežti diplomatinio kelių pašta ir raštus į Švediją ir kitus kraštus.

Taip pat daug gero lenkams padarė Švedijos attache Westring, kuris su grupinim "Schwedensreisende" padėdavo lenkams pasiekti Švedijos krantus, o iš ten — kitus kraštus.

Pastabos

Po karo lenkai savo atsiminimuose apie kitų tautų jiems suteiktą paramą ir pagalbą dažniausiai gražiai ir palankiai atsiliepia. Apie Lietuvos ir lietuvių jiems suteiktą prieglobstį, paramą, šelpimą ir jų apgyvendinimą dažniausiai rašo su neapykanta, pagieža, priekaištais, primena brutalumą, nekultūringą elgesį. Net dabartinėje Lenkijoje vienas buvęs internuotas kariškis parašęs savo atsiminimus iš vienos internuotų stovyklos, pareiškė, jos buvusios panašios į koncentracines nacių stovyklas.

Lenkijoje išeinantis žurnalas "Suwalsko-Mazurskie Krąjobrazy" 1983.VII.3 paskelbė Julian Zelinskio (slapyvardis "Klin") straipsnį "Internuoti Lietuvoje". Jame aprašoma Kalvarijos stovykla ir jos komendantas majoras Jakštas, užkietėjęs aršus sovionistas. Atsiminimų autorius negarbingai pasielgė, iškraipydamas faktus. Dėkingi turime būti Lenkijoje leidžiamos "Aušros" redaktoriui Eugenijui Petruškevičiui, kuris ir tą straipsnį reagavo savo straipsniu tame pat žurnale paneigdamas jo priekaištus.

Vysk. V. BRIZGYS ir kun. G. KILJAUSKAS rodo plakata, kviečiantį Romos ir aplinkinių gyventojus dalyvauti šv. Kazimiero iškilmėse Romoje š. m. kovo 4 d. Šv. Petro bazilikoje

Nuotr. V. Bacevičiaus

Š.m. gegužės 19 dieną sueina vieneri metai, kai staiga mirė mūsų mylimas vyras ir tėvelis

A+J JONAS R. SIMANAVIČIUS

Minint šią liūdną sukaktį, šv. Mišios bus atnašaujamos Toronto Prisikėlimo švento-vėje gegužės 19, šeštadienį, 10 v. ryto.

Kviečiame visus dalyvauti bei prisiminti a.a. Joną R. Simanavičių savo maldose.

Liūdinti šeima

A+J JONUI LEVERIUI

mirus,

jo žmoną VALERIJĄ, dukrą GRAŽINĄ su šeima, seserį ELENĄ Amerikoje, brolius — VYTAUTĄ Toronto, ANTANĄ Australijoje ir visus gimines bei artimuosius jų liūdesio valandoje nuosirdžiai užjaučiame —

*Adolfas Kanapka
Juozas Kanapka ir šeima*

A+J MARCELEI ŠVELNYTEI

mirus,

jos liūdinčią seserį DOMĄ ir VLADĄ SIMONAIČIUS, taip pat visus gimines nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

*Adolfas Kanapka
Antanas ir Gražina Stankai
Bronius ir Marija Rickevičiai
Vladas ir Lina Rickevičiai
su šeima*

P A D Ė K A

1984 m. balandžio 14 d. staigiai mirė
a. a. JONAS VĖTA.

Nuosirdžiai dėkojame gerb. klebonui kun. Aug. Simanavičiui, OFM, kun. Liudui Januškai, OFM, už maldas laidotuvių namuose, šv. Mišias ir apeigas kapinėse. Liekame dėkingi karsto nešėjams, giminėms, draugams ir visiems, atsilankiusiems laidotuvių namuose bei vėlonių palydėjusiems į amžino poilsio vietą — kapines.

Dėkojame už šv. Mišių aukas, puikias gėles, pareikštas užuojautas žodžiu bei raštu. Nuosirdi mūsų padėka sol. L. Marcinkutei už gražų giedojimą šv. Mišiose. E. Juknienė — už paruoštus pusryčius, mieloms ponions — už skanius pyragus.

Liūdinti — Vėtų šeima

P A D Ė K A

A+J JUOZUI BALTADUONIUI

mirus

1984 m. kovo 22 dieną,

nuosirdžiai dėkojame Tėvams pranciškonams už paskutinį patarnavimą ligoninėje, maldas prie karsto koplyčioje, šv. Mišias; sol. V. Verikačiui — už giedojimą šv. Mišių metu.

Reiškiame padėką visiems atsilankiusiems laidotuvių, pareikšusiems užuojautą žodžiu, raštu ir spaudoje, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, paskyrusiems aukas Romuvai, Lietuviškosios skautybės fondui, Tautos fondui ir Vėžio fondui.

Ačiū Jums visiems —

*Nulūdė — žmona Greta,
dukros Rūta ir Irena su šeimomis*

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Kanados konservatorių partijos vadas B. MULRONEY, susitikęs su lietuviais Toronte Nuotr. Rasos Vaidilaitės

Kitataučių spaudoje pasidairius

Rusų "Posev"

"Tėviškės žiburiuose" kartais pasirodo straipsniai, kuriuose skundžiamasi dėl Lietuvos rusinimo. Vakarų pasaulio rusai gauna tokio pobūdžio informaciją.

V. Vokietijos Frankfurte leidžiamas mėnesinis žurnalas "Posev" š. m. kovo mėn. laidoje rašo: "Lietuvoje nėra ramu. Beveik visi yra tikintieji, daug kur namuose kabo popiežiaus portretai. Dažnai ant namų sienų pasirodo užrašai: "Šalin rusų okupantus!", "Laisvę Lietuvai!". Tokius užrašus KGB išskuta smėlasrovinėmis mašinomis. Vietiniai lietuviai rusai asimiliuojasi, kalba lietuviškai lygiai gerai, kaip ir rusiškai, leidžia vaikus į lietuviškas mokyklas. Naujai atvykstantieji rusai susiduria su dideliu nedraugiškumu, mato, kad nėra mėgstami, jaučiasi neįaukiai, kartais pasielgia impulsyviai ir tuo pila daugiau alyvos ant ugnies".

Vakarų pasaulio rusai nusiskundžia, kad Sovietų Sąjungoje jų kalba yra užteršta nevykusiais nukaltais naujais žodžiais ir yra pilna daugiausia iš anglų kalbos paimtų svetimybų.

Per rusų kalbą šie naujadarai ir barbarizmai patenka ir į lietuvių kalbą. Vienoje prieš keletą metų Lietuvoje išleistoje apysakoje yra tokie žodžiai: autsideris, seksas, lovelasas, bitas, džemas ir pan. ("Arbata 5 valandą ryto").

Gudų laikraštis

Toronte leidžiamas mėnesinis gudų laikraštis "Biela-ruski Holas", š. m. kovo mėn. laidoje minėdamas Gudijos nepriklausomybės 66-rių metų paskelbimo sukaktį, pirmame puslapyje įdėjo šv. Kotrynos šventovės Vilniuje nuotrauką, po kuria rašoma: "Vilnius. Buvusi Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės, Lietuvos-Gudijos valstybės, sostinė. Buvusi Lit-belo (bendros Lietuvos-Gudijos sovietinės respublikos) sostinė, buvusi gudų tautinio atgimimo carų laikais sostinė ir lenkų okupacijos laikais — Vakarų Gudijos sostinė".

Kiekvienoje "B.H." laidoje yra dedamas Gudijos žemėlapis, kuriame Vilnius yra pri-skiriamas Gudijai.

Lenkų "Kultura"

Š. m. kovo mėnesio Paryžiaus lenkų leidžiamo žurnalo "Kultura" laidoje yra paliesti ir lietuviški reikalai. D. Morawski savo korespondencijoje iš Romos rašo, kad

išėjo italų kalbon išversta B. Cywinski knyga "Tapatybės šaknys". Joje nagrinėjama Kat. Bendrijos Vidurio ir Rytų Europoje istorija. Š. m. sausio 30 d. Romoje įvyko diskusinis vakaras tai knygai aptarti. Jame dalyvavo ir pats autorius, kuris pripažino, kad lenko Lenkijoje parašyta knyga turės specifinius lenkiškos perspektyvos požymius.

"Kultura" rašo: "Tą polonocentrizmą, kuris pagal autorių yra 'natūralus ir neišvengiamas', prikišo jam pirmasis prelegentas, rimtas lietuvis istorikas kun. Juozas Vainšoras (marijonas). Jis ginčijo autoriaus Lietuvos krikšto problemos svarstymo būdą. Lietuvos krikštas ir aplamai Lietuvos lenkinimas įvyko lenkams misijonieriams tarpininkaujant. Jo kalboje jautėsi dar vis negyžanti lenkų-lietuvių antagonizmo žaidza. Šen bei ten jis perdėjo skaičius ir iš-ryškino lenkų kaltes, nustumdams šešelin lietuvių kaltes, ypač pirmojo pasaulinio karo metu, ir po jo sekusio dvidešimties metų laikotarpio. Tačiau jis teisingai prikišo Cy-

winskiui, kad šis vartoja du skirtingus saikus Lietuvai ir Lenkijai. Pvz. jis kritikuoja nenutraukimus idealizmo ryšius tarp tikėjimo ir lietuviškumo Lietuvos visuomenės gyvenime ir lietuvių dvasiškių supolitinių. Argi tai, kas smerktina Lietuvoje, yra girtina Lenkijoje?"

Toje pačioje "Kultura" žurnalo laidoje yra minima St. Lozoraičio mirtis ir parašų rinkimas Lietuvoje kunigų — Svarinsko ir Tamkevičiaus iš-laisvinimui.

Su klieriku iš Toronto

Lenkų laikraštis "Tygodnik Powszechny" paliiečia lietuviškąjį Torontą. M. Lehnert, pasakodamas apie savo Romos įspūdžius, rašo: "Perejau per aikštę, lydimas torontiško klieriko iš Kanados. Koks jis ten amerikietis: lietuvis, turintis giminių Lenkijoje; vie-ni gyvena Lodzėje, o kiti Su-valkuose. Kalbėjomės itališkai ir atsiveikindami nuoširdžiai pasijuokėme prisimindami bendro poeto-pranašo (A. Mickevičiaus, J.B.) žodžius apie "naktinius tautiečių pokalbius". J.B.

Laiškas iš Lietuvos

Greit praėjo nešalta, vienoda žiema, atrodo ir pavasaris lyg staiga balandžio pradžioje įsigalėjo. Šviesios dienos — įkaišta prieš saulę virš +20 C, naktimis +5-8 C. Šalnu jau nėra, o būdavo ilgokai užtesėja, net gegužės pradžioje. Tačiau paukščių dar nedaug, varnėnai gieda 3 inkilėliuose prie mūsų kiemo, gandas atsirado bet nemaučiam. Žydi žibuoklės, krokai, ruošiasi medžiai, šalpusnis pražydo pakelėj geltonu žiedeliu.

Šiandien pas mus rekolekcijos prieš Verbas tris dienas. Žmonių lyg ir mažiau — 5 kunigams neužteko darbo. Matyt, dirba daržuose ir laukuose, nes visi skuba, lenkyniauja. Panašiai buvo ir kitur — Panevėžy, Utenoj, gal ir Kaune. Žmonės užimti darbais ar neturi didelio noro rekolekcijoms. Paprastai užplūsta Verbose ir Velykose didelios minios, prisimindamos Velykų tradicijas.

Sunkiai serga kun. Alfonsas Lapė, Šančių klebonas, po iš-pjovimo auglio gerklėje, maitina-si per žarnelę. Pernai vedė Utenoj kunigams rekolekcijas ir pareiškė, kad jos bus paskutinės. Vysk. Krikščūnas Romualdas — sunkus ligonis, vargsta namuose, vaikšto su kėdute. Šv. Kazimiero jubiliejų Vil-niujė III.3 atšventė visi ganyto-jai kartu be Krikščūno. Žmonės nesutilpo Šv. Petro bažnyčioj ir šventorių. Mes tą sukaktį minė-sime kitomis progomis vasarą. Išėjo gražus medalis, kalendo-rėlis ir paveikslukas. Gaila, negaliu Jums nusiųsti.

Sužaliavus gamtai, reikės dar-rytis skaidrių iš gamtos ir meno paminklų. Mes irgi statysime 4 metrų akmeninį paminklą su Ge-dimino stulpų pagrindu krikščionybės 600 metų jubiliejui pri-siminti.

Išleido XIV—XIX a. geografi-nius ir etnografinius Lietuvos aprašymus iš sventimšalių kelio-nių po Lietuvą. Išėjo XI tomas Tarybinės lietuviškos enciklo-pedijos. Žada tikintiesiems iš-leisti maldaknygę, nes senų lai-dų nebėra. Katalikų kalendo-rus-žinynas turi 235 puslapių, namaža žinių iš šv. Kazimiero gyvenimo. Bet Jūs, manau, skai-tysite ir Rabikaušo išleistą Ro-moje knygą apie šv. Kazimierą, ar kitą pas mus išėjusių knygų autorių.

Mūsų vyskupui Liudui Povilo-niui VI.29 sukanka aukso jubi-lejus. Gal išvyks Romon atšvė-s-ti, o XII.21 sukaks 15 metų nuo konsekavimo vyskupui. Kun. Butkus Viktoras, seminarijos rektorius, persirgo infarkta, peties išsinarinimą, stiprėja atostogaudamas.

Kaunas gaus šiais metais 1 ku-nigą, Vilkaviškis — 1. Iš viso jų bus 12.

Parašykite įspūdžius Velykų švenčių bažnyčioje ir tarp tau-tiečių lietuvių, ar tebėra seni papročiai ar suvienodėja visos tautos anglų-amerikiečių įtakoje. Sunkiai išsilaiko lietuviai ir Paprūsėje, vaikai nešneka tėvų kalba, nureligėja; panašiai — atsidūrę krašto vidury. Kara-gandoj vokiečių bendruomenė išlaiko puikiai savo kalbą ir pa-pročius. Jiems patarnauja lie-tuvis kun. Dumbliauskas, į Du-šambės miestą iš Rygos nuvyks-ta kun. V. Barzda keturis kartus metuose.

Jūsų X. Y.

Red. pastaba. Vėliau gautomis žiniomis iš Lietuvos, kun. Alfonsas Lapė mirė š. m. balandžio 22 d., palaidotas balandžio 25 d. Buvo žymus visuomenės veikėjas, uolus kunigas, auklėtojas, pastaraisiais metais klebonavęs Šančių parapijoje.

Pareigūnai kalbėjo spaudos atstovams

PLB valdybos nariai apie savo darbus bei planus po maratoninio posėdžio Čikagoje

JUOZAS ŠLAJUS

Š. m. balandžio 8 d. Jaunimo centro patalpose susirinkę lietuvių spaudos atstovai išklausė ilgą eilę pranešimų, kuriuose buvo išryškinta dabartinės PLB valdybos veikla.

PLB valdybos pirm. Vytautas Kamantas pranešė, kad PLB veikia 19-je kraštų. Jo užduotis — palaikyti su jais ryšius, planuoti suvažiavimus. Š. m. liepos mėn. įvyks P. Amerikos kraštų valdybų suvažiavimas ir jauni-mo stovykla. Panašus suvažia-vimas įvyko pernai Čikagoje PLB seimo išvakarėse. Tenka dažnai lankytis Kanadoje. Liepos 29 d. prasidės Europos lietuvių studijų savaitė. Ten įvyks Bendruomenės ir jaunimo są-jungos veikėjų suvažiavimas, kuriuo rūpinasi VLB pirm. J. Sabas. Š. m. gruodžio 27 d. prasidės Australijos lietuvių die-nos Kanberoje. Planuojama JAV, Kanados LB ir PLJS kon-ferencija Detrote rudenį.

Sėkmingai vyksta lėšų telki-mo vėjus lituanistikos katedrai Ilinojaus un-te. Š. m. rugsė-jo pradžioje reikės įmokėti \$100.000. Šiuo metu įieškomas profesorius. Dr. T. Remeikiui pavesta sudaryti patariamąją komisiją, kuri teiktų savo su-gestijas Ilinojaus universite-tui.

Rimantas Dirvonis, vicepir-mininkas jaunimo ir sporto or-ganizacijų reikalams, talkina jaunimo organizacijų bei sporto veikloje. Numato sudaryti tam reikalui specialų komitetą.

Algimantas Gečys, vicepir-mininkas visuomeniniams rei-kalams ir PLB visuomeninių reikalų komisijos pirmininkas, pranešė, kad yra jo sudaryta 5 asmenų visuomeninių reikalų taryba iš Kanadoje ir JAV-se gyvenančių asmenų. Vieną narį, t.y. šeštą, yra paskyrusi Pasau-lio Lietuvių Jaunimo S-ga. Pa-grindinis visuomeninių reikalų komisijos uždavinys — laisvi-nimo veiklos koordinavimas tarp įvairių LB kraštų valdybų. Veik-lą esą pradėję keisdami visi-ria informaciją. Tarpininkauja informacijos perdavime. Tary-ba paruošia programą Vasario 16-toj minėjimams. Paruošta informaciją pateikia angliškai kalbančių LB kraštų valdyboms, kurios stengiasi, kad ta in-formacija būtų transluojama. Vie-nas iš svarbiųjų uždavinių yra teikti medžiagą bei rūpintis Lie-tuvos diplomatinės tarnybos eg-zistencijos užtikrinimu Austrai-lijoje, Anglijoje ir Kanadoje. Sten-giamasi, kad Australijoje būtų paskirtas Lietuvos garbės kon-sulas.

Bandoma Jungtinėse Tautose iškelti Europos parlamento rezoliucijos klausimus tiek dekolonizavimo, tiek žmogaus teisių komisijose. Ir čia artimai dir-bama su BATUNO organizacija. Jau įvyko pradiniai pasitari-mai su VLIKO atstovais, siekiant mažinti tarporganizacines įtam-pas. Šešiais punktais esą pasi-sekė susitarti. Tikisi ir ateity tartis. "Žinoma, — kalbėjo A. Gečys, — esame nelaimingi, kad kai kuriais specifiniais atvejais jau šiomis dienomis susitarimai yra lauzomi. Bandysime aiškin-tis su VLIKO valdyba. Laužymas prasidėjo ne iš VLIKO valdybos, bet iš tarybos".

Gegužės 11 ir 12 d.d. organi-zuojama politinė konferencija — politinių studijų dienos. Jas organizuoja PLB valdyba, JAV LB-nė, Kanados LB-nė ir pasau-lio Lietuvių Jaunimo S-ga. Šia-me darbe taip pat talkina lie-tuvių informacijos centras Niujorke. Pagrindinė konferencijos mintis — išsiaiškinti galimybes Europos parlamento rezoliuci-jas pateikti Jungtinėm Tautom. "Turėjau malonią pareigą atsto-vauti Pasaulio Lietuvių Bendruomenė Romoje šv. Kazimiero 500 metų mirties paminėjime... Buvo labai naudinga turėti iš-gesnius pasikalbėjimus su Sta-siu Lozoraičiu, Lietuvos atsto-

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 638-3171, 247-6405

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-5252

Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

vu prie Vatikano, taip pat — perduoti pareiškimus 'Amerikos balso' ir Vatikano radijams".

Gintaras Grušas, PLJS pirmi-ninkas ir PLB valdybos narys, pareiškė, kad šiuo metu jauni-mo sąjunga telkia jaunimo są-rašus įvairiuose kraštuose, sten-giasi įjungti lietuviškon veik-lon daugiau jaunimo, bando pa-siekti šeimas kuriantį jaunimą 25-35 m. amžiaus, ruošiasi įsi-gyti skaitytuvą (kompiuterį) pa-gerinti informacijai, leidžia žiniaraštį, telkia spaudos dar-buotojų grupę, rašančią lietuviš-kiems laikraščiams. Politinėje srityje dirbama kartu su latviais ir estais, ruošiamasi olimpiadai Los Angeles mieste. Liepos 21-22 d.d. įvyks politinės veiklos kursai baltiečių jaunimui. Nu-matyta išleisti Lino Polikaičio muzikinę plokštelę. Jo melodi-jos sukurtos pagal B. Brazdžio eilėraščius.

Birutė Jasaitienė, švietimo vicepirmininkė ir tautinio auk-lėjimo komisijos pirmininkė, sa-vo pranešime aiškino, jog dabar stengiamasi vaikus mokyti ne tik skaityti bei rašyti, bet ir pamil-ti lietuviškąją kultūrą. Rūpina-masi Vasario 16 gimnazijos išlai-kymu bei mokinių telkimu. Nu-matyta išleisdinti knygų, skaid-rių, garsinių vaizdajuosčių, įre-korduotų dainų, tautinių šokių. Tuo siekiama stiprinti priau-gančios kartos tautinę sąmonę. Pakviesti atitinkamų sričių spe-cialistai.

Čikagoje įsteigtas Lituanis-tikos tyrimų ir studijų centras. Jame dirba Ramunė Račkaus-kienė. Ji telkia švietimo prie-mones, kurios bus prieinamos viso pasaulio lietuviams. Iš Ro-žės Jasinskiėnės-Mainelytės gauta \$1000 premija už apsa-kos ar romano parašymą paaug-liams.

Stasys Jokūbauskas, lėšų vice-pirmininkas, kalbėjo bendry-bėmis, įvairius projektus, ku-riems reikės daug lėšų, bet da-bartinės PLB finansinės padė-ties neatskleidė.

Raimundas Kudukis, PLB val-dybos vicepirmininkas ir teisi-nės komisijos pirmininkas, pranešė, kad jo komisiją sudaro 5 advokatai, išskyrus jį patį. Ko-misija turi daug projektų. Pirs-mas projektas — surašyti viso laisvojo pasaulio lietuvių ad-vokatus. Toks sąrašas būtų naudingas ne tikti advokatams, bet

ir visiems lietuviams. Veikiama su kitomis organizacijomis dėl OSI (Office of Special Investi-gation), parūpinama JAV parei-gūnams informacija, nes esame ištikiningi, kad senatoriai, kon-gresmanai ir kiti pareigūnai nežino ką ta įstaiga daro. Ko-misijos narys adv. Povilas Žum-bakis suorganizavo leidinį, ku-ris buvo įteiktas senatoriams, kongreso nariams ir kitiems asmeniškai. Tai milžiniškas ir gerai atliktas darbas.

Milda Lenkauskienė, PLB val-dybos kultūros vicepirminin-kė ir kultūros komisijos pirmi-ninkė, pranešė, kad kultūros ko-misijon įeina Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė iš Kanados, dr. To-mas Remeikis, Viktorija Košu-baitė-Matranga ir Mindaugas Pleškys iš Čikagos, dr. Danguolė Tamulionytė, Juozas Ardys ir ji pati iš Ohio.

Kanados LB kultūros komisi-jai to krašto Bendruomenės ta-ryba pavedė surengti Kanados lietuvių kultūros kongresą. Taip pat ir JAV kultūros taryba pla-nuoja rengti kultūros kongresą š. m. rugsėjo ar spalio mėnesį Čikagoje. Australijos LB yra pa-kvietusi dalyvauti Australijos Lietuvių dienos. Jose dalyvau-s R. Babicko vadovaujamas vyrų oktetas iš Klivlando.

Tautinių šokių ansamblis "Grandinėle" iš Klivlando bu-vo nuvykęs į Romą dalyvauti su programa šv. Kazimiero 500 me-tų minėjime. PLB valdyba kank-lininkės Bankaitytės kelionę parėmė lėšomis. Yra keliamas sumanymas sukataloguoti pa-saulyje turimas kultūrinės ver-tybes. Bus bandoma tai atlik-ti, įeigu Lietuvių fondas bus pajėgus tuos darbus paremti.

Dr. Antanas Razma, II Pasau-lio lietuvių dienų komiteto pir-minikas, pranešė, kad jos praėjo labai sėkmingai. Visiem dirbu-siem priklausė padėka ir pagar-ba. Ypač didelė padėka radijo ir spaudos atstovams už nepaprastai puikią paramą. Padėkojo LB kraštų, apygardų ir apylin-kių valdyboms bei pavieniams už taip rūpestingą darbą ir pa-ramą aukomis.

Per II PL dienas buvo paja-mų — \$664.298, išlaidų — \$612.210, likutis — \$52.087. Ši suma dar nėra pelnas, nes dar yra ne-apmokėtų PLJS-gos sąskaitų apie \$22.000. PLB valdybai per-davė pelno likutį \$30.000. Mece-

natų, aukų rinkėjų ir kitų II PL dienų rėmėjų vertingas įnašas lieka tolimesnei lietuviškai veiklai stiprinti.

Dr. Tomas Remeikis, PLB pir-mininko pavaduotojas ir ad-ministratorius: "Mes bandomė įvesti PLB į informacijos amžių ir pakelti į aukštą intelektua-linį bei mokslinį lygį. Esame jau įsigiję skaičiavimo mašinų patarnavimus ir artimoje ateityje bandysime į kompiuterius su-dėti informaciją, liečiančią pa-saulio lietuvių, jų struktūrą, adresynus, kurie būtų kompiute-ryje ir prieinami organizaci-joms. Stengiamės paruošti pa-saulio lietuvių žinyną — pagrindines informacijas apie organi-zacijas, vadovaujančius asme-nis ir t.t., pasaulio lietuvių var-dyną. Remiame ir organizuojame ne tiktai lituanistikos kated-rą, bet ir stengiamės išvystyti lietuviško galvojimo įstaigą, kuri kompetentingai nuolatos rūpintųsi mūsų veikla, mūsų gy-vastingumo problemomis. Tą studijų centrą numatome turėti Čikagoje. Bandysime organizuo-ti mokslines konferencijas įvai-riomis problemomis mūsų gyvas-tingumui užtikrinti. Tarpe to-kių mokslinių užduočių yra iš-sami vokiečių okupacijos Lie-tuvoje istorinė studija, kurios išieivija dar neturi, o ji yra mums nepaprastai svarbi. Taip pat planuojame suorganizuoti stu-diją apie Lietuvą Brežnevo lai-kais.

Pasibaigus valdybos narių pranešimams, V. Zalatorius paklausė A. Gečį, kokie specifi-niai nesutarimai iškilo VLIKO taryboje dėl Bendruomenės.

A. Gečys: Nesakyčiau, kad tai nesutarimai. Mes, kurie posė-džiavome PLB ir VLIKO atstovai, susitarėme šešiais punktais, pasizadėję gerbti viena kitos organizacinius pagrindus. VLI-Ko taryba, jai pirmininkaujant dr. Šimaičiui, pasikvietė dr. V. Dargį. Jis yra vienas tų, kurie bando palausti LB pagrindus ir egzistenciją JAV-se. Tolimes-nis mūsų prašymas VLIKO valdy-bos ir tarybos nariams — kad to-kie reiškiniai nesikartotų. Tuo tarpu į mūsų komisijos narius ateina spaudimas nutraukti ir nieko bendro daugiau neturėti. O vis dėlto mes esame už sugy-venimą, keitimąsi informacija ir bendradarbiavimą, jei įma-noma tvarkingai darbą tęsti.

JAV Lietuvių Bendruomenės kultūros taryba š. m. balandžio 15 d. surengė IV premijų įteikimo šventę Detrote. Nuotraukoje — laureatai bei jų atstovai ir dalis mecenatų. Iš kairės: kun. prof. A. Rubšys, dail. N. Palubinskienė, atstovavusi dail. A. Dargiui, akt. V. Žukauskas, žurnalistas Br. Raila, V. Kutkus, atstovavęs Lietuvių fondui, žurnalistas Br. Kviklys, kompoz. A. Kučiūnas, kultūros tarybos vicepirm. V. Mariūnas, LB krašto valdybos pirm. dr. A. Butkus, kultūros tarybos pirm. I. Bublienė, kultūros tarybos narys J. Stempuzis

Nuotr. J. Urbono

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujama kelionių agentūra G. T. INTERNATIONAL, INC. praneša, kad 1984 m. spalio 4 dieną prasideda įdomi 16 dienų išvyka į Europą. Maršrute: Niujorkas, Helsinkis, Leningradas, VILNIUS, Maskva, Helsinkis, Niujorkas.

11 DIENŲ LIETUVOJE (spalio 6 iki 16)

Labai ribotas vietų skaičius! Tolimesnių informacijų prašom kreiptis į:

G. T. INTERNATIONAL, INC. 6240 So. Kedzie Ave., Suite 3

arba P. O. Box 29163, Chicago, IL 60629

TELEFONAI: (312) 471-1700 arba 471-1702

KANADOJE: Elena Verikaitienė (416) 534-3120

PILNA KAINA IŠ: Niujorko \$1,540.00

Čikagos \$1,720.00

Toronto \$1,690.00

Nakvojant dviem kambaryje, įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą, operos, teatro arba baletu bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų!

Šiai kelionei vadovaus ir pats lydės sol. ALGIS GRIGAS.

Skrendame erdviais FINNAIR lėktuvais.

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniškai riša knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis.

Telefonas 625-2412

P. O. Box 1343, Postal Station "B"

Mississauga, Ontario L4Y 4B6

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

BUTŲ TUŠTINTOJAI

Milicijos papulkininkis Justinas Vasiliauskas "Tiesos" 29 nr. paskelbė ilgoką pranešimą iš teismo salės "Butų vagys nubautsi". Pasak jo, Kaunė ir Vilniuje buvo pagrausėję vagių išiveržimai į butus, pasiekę Jonavą, Šiaulius ir Klaipėdą. Iš kauniečių Banėnų šeimos buvo išnešta beveik 600 rb. vertės asmeninio turto. Kaunietei I. Minkauskienei bei jos dukros šeimai vagys padarė 5.000 rb. nuostolio. Vilniuje, Žirmūnų rajone, per dvi dienas buvo apvogti net trys butai. Vilniuje buvo sulaikyti niekur nedirbantys Vlačaslavas Bacharevas ir Sergejus Učaičinas; pastarasis gyvenęs su suklastotu asiu. Tie du jauni vyrai jau anksčiau buvo bausti už vagystes. Jų grupėn įsijungė ir Kauno taksijų parke dirbęs Rimas Sidabras, abu butų tuštintojai ir nusikaltimų vietas vežioję taksijų parko "Volga", i tolimesnės kelionės savitaisiais — nuosavais "Žiguliais". Ši motorizuota trijulė apvogė šešiolika butų. Tiesa, pats R. Sidabras įsilaužimuose nedalyvavo, bet nuveždavo įsilaužėlius, parveždavo juos su pavogtu turtu. Atlyginimą jis gaudavo rubliais arba pavogtais daiktai.

TEISMAS VILNIUJE

Trijulė buvo teisiama Vilniaus miesto Lenino rajono liaudies teisme, kuris V. Bacharevą, S. Učaičiną ir R. Sidabrą pripažino kaltais. Pirmieji du susilaukė laisvės atėmimo penkeriems metams griežto režimo pataisos kolonijoje. R. Sidabras gavo dvejus metus lygtinai. Buvo patenkinti ir civiliniai įieškiniai — apie 16.500 rublių. J. Vasiliauskas pasakoja: "Svarbiausi nusikaltėlių grupės dalyviai prisipažino kalti, o Sidabras tiek per parengtinį tardymą, tiek per teismą savo kaltę gynė. Jis aiškino nežinojęs, kad dalyvauja kaip bendrininkas nusikaltime, teigė vienąlik manęs, jog vežiojama svečius pas jų gausius pažįstamus ir draugus, o atsinešami daiktai, tarp jų — foto ir radijo technika, kailiniai, paltai, kostiumai, netgi kilimai — tai bičiulių dovanos." R. Sidabras, susilaukęs švelnios bausmės, nesusiėjęs su laisvės atėmimu, buvo nepatenkintas teismo sprendimu. Remdamasis savo argumentais, jis paršė kasacinį skundą aukščiausiam teisumui, prašydamas peržiūrėti liaudies teismo nuosprendį. Pastarasis jo bylą vėl grąžino tam pačiam Vilniaus miesto Lenino rajono liaudies teisumui. Šikart su nukentėjusių skundais bei kitais liudininkais R. Sidabras susilaukė kitokios bausmės — laisvės atėmimo ketveriems metams bendro režimo pataisos darbų kolonijoje.

BAIGININĖS PASTABOS

J. Vasiliauskas pažeria keletą baigminių pastabų. Jis stebisi, kad V. Bacharevas ir S. Učaičinas Vilniuje galėjo apsigyventi privačiai Kanklių gatvėje, šešias naktis praleisti Kauno "Baltijos" viešbutyje, keliolika dienų "išsėtis" Lampėdžių poilsio

namuose: "Komandiruotam žmogui nakvynė svetimam mieste neretai susirasti gana keblu, o jiems vietų visada būdavo..." Stebina jį ir kitas faktas, kad atsirasdavo žmonių, kurie be jokio įtarimo už mažesnes kainas pirkdavo vogtus daiktus. Esą vilnietės I. Stulpinienė ir E. Geležinienė iš nuteistųjų įsigijo vogtus kailinius. Niekas neįtarė ir kaunietis V. Valenta, kai R. Sidabras, jam atvežęs vogtus kailinius, prašė pasiūti kepurę. Atsitiktiniai pirkėjai nespirtydavo ir auksinių papuošalų. Kauno "Trijų mergelių" restorane padavėję dirbantis R. Sidabro bičiulis mielai sutiko pirkti iš jo auksinius žiedus, už kuriuos R. Sidabras prašė 50-60 rublių pigiau.

SALONAS NAUJAKURIAMS

Vilniuje, Šeškinės mikrorajone, atidarytas naujakuriams aptarnauti salonas, priklausantis "Klevo" buitinių patarnavimų įmonei. Erdvioje patalpoje išdėstyti baldai bei jų komplektai prima paroda. Juos gali užsisakyti lankytojai. Yra ir specialus albumas su gobelenų pavyzdžiais. Budintis meistras klientų butuose pritvirtina karizmus. Pagal klientų paruoštus eskizus "Klevo" dirbtuvėse daromi baldai, kai kurie kiti gaminiai.

AUGANTYS ŠIAULIAI

Šiauliai susilaukė naujo gyvenamojo Gytarių rajono, kuris išaugo Gytarių kaimo laukuose. Miesto vadovai jau patvirtino to rajono detalaus išplanavimo projektą, paruoštą šiauliečių architektų Jono Barkausko. Gytariuose apsigyvens 15.000 šiauliečių, bus statomi naujo tipo vaikų darželiai, iškilsi dvi vidurinės mokyklos, prekybos centras, gyvenamieji namai su didesniais buitinių patarnavimų vyresnio amžiaus žmonėms.

"PAVASARIO PUOKSTĖS"

Vilniuje buvo surengta respublikinė gėlių paroda "Pavasario puokštės", kuriai sutelkta apie 300 rūšių bei veislių gėlių, daug gražių sukurty puokščių. Parodos aprašyme minimos įvairios spalvės rožės, gvazdikai, netoli orchidėjų žydinčios alyvos. Jas mėnesius anksčiau išbūdino Panevėžio daržininkystės sovchozo gėlininkystės specialistai. Didžiosios salės antroje aukšto kamputyje lankytojus žavėjo puošnioji puansetija, lietuviškai vadinama karpazole. Orchidėjas augina Kaišiadorių sodininkystės sovchozas, parodai pateikęs net 14 orchidėjų rūšių — rausvų, baltų, gelsvų, žalsvų, turinčių skambius pavadinimus. Orchidėjos auginamos dirvožemyje su pušies, ažuolo žievių trūpinėliais. Vertintojų komisijos pirm. Birutė Andriuskevičienė džiaugėsi, kad šiemetinės parodos gėlės buvo gražesnės už ankstesnių parodų. Esą vis daugiau ūkių augina gėles. Vien tik Vilniaus šiltnamių kombinatas per metus išaugina apie aštuonis milijonus žiedų. Geriausiems gėlių augintojams įteikti parodos prizai ir diplomai.

V. Kst.

Hamiltono tautinių šokių sambūrio "Gyvatara" vaikų grupė, pasirodusi dalyvauti tautinių šokių šventėje Klivlande š. m. liepos 1 d. Jai vadovauja Vida Benišienė, pavaduotojos — Dana Ciparytė ir Rūta Kamaitytė

HAMILTON

METINIS "AIDO" KONCERTAS

ir pasilinksmimas įvyko gegužės 5 d. Kadangi koncerte dalyvavo du chorai, ir tai buvo mūsų kolonijai paskutinis šio sezono renginys, tai jaunimo c. salė buvo pilna žmonių. Koncertą pradėjo iš Klivlando atvykęs jaunų vyrų dainos vienetas "Uzdainuokim". Tai 9 apie 19-23 metų jaunų vyrų grupė, kuriai vadovauja Algis Bielskus. Choralis dar jaunas, įsteigtas tik 1981 m., bet jau yra koncertavęs Klivlande, artimesniuose miestuose. Čia jie padainavo 18 dainų. Jų repertuare buvo lietuvių kompozitorių dainos ir keletas kitų populiariųjų melodijų. Jie atsivežė dar ir kitų savo muzikinių talentų — trumpetę mums pagrojusią Ioną Kuprevičiūtę, kanklėmis solo — Eleną Moliūtę, su choru solo dainas atlikusią Rita Balytę ir dailiojo žodžio menininkę Viliją Nasvytę, kuri taip pat buvo ir jų programos pranešinėtoja. Choras atvyko gerai pasirodęs ir susidainavęs. Jaunų vyrų dainavimas buvo skambus ir ritmingas. Savo programą jie atliko su dideliu pasitikėjimu ir užtikrintai. Tai patvirtino ir vakaro publika savo gausiais plojimais dar iškvičius ir pakartojimais.

Mūsų "Aidas" taip pat padainavo gražiai nuskambėjusių dainų. Jų repertuare buvo lietuvių kompozitorių ir kitų sukurty dainos. Savo keturioliktajame metiniame koncerte "Aidas" turėjo 16 dainininkių. Nors ir sumažėjęs choras, bet savo veikla dar yra labai gyvas. Ir šiemet "Aidas" dalyvavo Hamiltono Vasario 16 minėjime, turėjo išvyką į Rodney, atliko meninę programą Otavoje surengtame šv. Kazimiero minėjime ir dabar ruošiasi vykti į Klivlandą. Choriui vadovauja jauna muzikė D. Deksnytė-Powell.

Šiam koncertui dviejų meninių vienetų derinys buvo labai vykęs ir publikos gerai įvertintas.

KLB HAMILTONO APYLINKĖS pirm. Bernardas Mačys savo gimininių ir bičiulių tarpe gegužės 6 d. atšventė savo 50-tąjį gimtadienį.

GEGUŽINĖS PAMALDOS kas vakarą laikomos AV šventovėje, išskyrus šeštadienį ir sekmadienį (laikomos tuoj po Mišių). Vakarais 7 v. susirenka žmonės tradiciniai lietuvių Marijos litanijos giedojimui.

VISUOTINIS AV PARAPIJOS SUSIRINKIMAS buvo sukvietas gegužės 6 d. Parapijiečiai sekmadienį tuoj po Sumos kleb. kun. J. Liaubos buvo paprašyti į Jaunimo c. salę, kur klebonas padarė parapijos reikalais platų pranešimą. Apie finansinę parapijos būklę pranešimą padarė par. komiteto ižd. Alf. Juozapavičius. Turėjo būti perenkama demokratiniu būdu dvejim metams išrinkti parapijos taryba, bet, klebono paprašyti, visi tarybos nariai sutiko ir toliau pasilikti taryboje. Salėje buvo išskabinas ir archit. A. Kulpačiaus paruoštas projektas planuojamos šventovės naujo įėjimo ir laiptų. Čia taip pat buvo padėkota ir ilgamečiui par. iždininkui Alf. Juozapavičiui už visą jo darbą. Alf. B. Juozapavičiai iškilmingai gventi į Toronto.

DLK ALGIRDŠAULIŲ KUOPA birželio 24, sekmadienį, už Kaledonijos medžiotojų-žūklautojų stovyklavietėje ruošia tradicinę vasaros gegužinę su įvairia programa. Gegužinės pradžia — 12 v.

IŠ LIETUVOS atvykę giminės vieši pas V. Ikašalą ir J. Adomskaus.

SUNKIAI SERGA Jeronimas Valaitis, dr. O. Valaitienės vyras. "SAKAS PARCEL SERVICE", siuntinių persiuntimo įstaiga, paskelbė, kad nuo liepos 15 d. bus sulaikytas siuntinių siuntimas į Lietuvą.

DALJA IR ROBERTAS TANNER susilaukė pirmgimės dukrelės, kuri pakrikštyta Jurgitos

vardu. Jaunieji tėvai ir seneliai tapę E. J. Steibliai džiaugiasi savo mažąja dukraitę. K. M.

ŽŪKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ klubo Giedraitis narių metinis susirinkimas įvyks birželio 3, sekmadienį, savos šaudyklos patalpoje (už Kaledonijos). Bus renkama nauja valdyba. Kviečiami visi nariai. Pradžią — 14 v. Valdyba

KANADOS LIETUVIŲ FONDIU aukojų, mirus a.a. Skripkieni Sofijai, jos dukros: Antanina Asmenavičienė ir Liucija Skripkute po \$100, J. Bersėnas \$20.

Delhi-Tillsonburg, Ont.

DABARTINIS KLB DELHI APYLINKĖS VALDYBA sudaro: pirm. Jonas Lukšys (R.R.6, Tillsonburg, Ont. N4G 4G9. Tel. 842-2792), vicepirm. Stasys Beržinis, ižd. Vincas Galeckas, sekr. Alfonsas Rudokas.

VASARIO 16 ŠVENTES progą apylinkės gyventojai gausiai aukojko KLB-nis. Surinkta \$832. Aukojko \$60: Janulis P.; \$40: Čeika B., Lapėnas A., Lapienis P. Rudokas A.; \$35: Lukšys J.; \$30: Augaitis P.; \$25: Stonkus B.; \$20: Bartulienė D., Beržinis S., Budreika A., Čiuprinskas V., Galeckas V., Gurklys P., Ivanauškas A., Klemka V., Lukošius K., Miceika V., Ratavičius K., Siurna D., ir Ona, Stankaitienė K., Vindašius V.; \$15: Gudinskas B., Jauneika J., Vitas J.; \$10: Aliešius A., Augustinė A., Jurenas J., kun. Kemėšis L., Mačiulis J., Micevičienė M., Norkus M., Pekarskienė P., Povilaitis B., Rašikienė E., Rudokienė M., Steigvilas A., Tarvydavičius J., Vieraite J., Juozas, Vytas V., Zadurskis V., Vindašienė E.; \$5: Augustinė S., Kairys A., Obelienius Z., Ozolas P., Rimkus E.; \$2: Žiogas D. Yra keletas tautiečių dar neaukojusių. Kurie jaučiatės neužtektinai paaukoję, prisiminkite Liet. Bendromene.

VII TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ įvyks š. m. liepos 1 d. Klivlande. Kanados lietuvių tautinių šokių grupės ir chorai ruošiasi tos šventės renginiuose gausiai dalyvauti. Padėkime mūsų šokančiam ir dainuojančiam jaunimui nuvykti į Klivlandą. Aukus prašome įteikti apylinkės valdybos nariams.

Apyl. valdyba

MOTINOS DIENA. Minėjimą surengė KLB moterų draugijos Delhi skyrius, jungdamas jį su literatūrine popiete. Žodį tarti motinos garbei buvo pakviestas KLB Delhi apylinkės valdybos pirm. J. Lukšys. Paskaitą apie V. Krėvė-Mickevičių skaitė dr. G. Bijūnienė iš Toronto. Išsamioje paskaitoje ji išryškino žymų lietuvių rašytoją. Vietinė visuomenė yra jai dėkinga už atvykimą bei paskaitą. Dalyvė

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus.

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ont. L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 20 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 6%
santapus 7 1/2%
kasdienines palūkanas
už santapus 7%
term. indėlius 1 m. 10 1/4%
term. indėlius 3 m. 11%
reg. pensijų fondo 9 1/4%
90 dienų indėlius 9 1/4%
(minimum \$5.000)

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 11 1/2%
asmenines paskolas 12 1/2%
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000.
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lituanistinio švietimo priemonių telkimo centrą yra įsteigusi PLB valdybos švietimo komisija. Ji prašo visus laisvojo pasaulio mokytojus, švietimo darbuotojus, jaunimo vadovus ir tėvus atsiųsti po vieną pavyzdį jų paruoštų lituanistinio švietimo priemonių. Laukiama vadovėlių, pratimų, skaidrių, kryžiažodžių, mįslių, galvosuikių, vaidinimėlių bei kitos panašios medžiagos. Jos laukiama šiuo adresu: Ramunė Račkauskienė, PLB švietimo priemonių centras, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA. Prie siunčiamos medžiagos reikia pridėti siuntėjo pavardę ir vardą, adresą, nurodyti kurio amžiaus vaikui ji skiriama, ar reikės tą medžiagą gražinti. Centras visą gautą medžiagą surūšiuos, sukataloguos, padaugins, kad ją vėliau galėtų gauti visos laisvojo pasaulio lituanistinio švietimo organizacijos.

Vienuoliktasis lituanistikos seminaras šiemet rengiamas rugpjūčio 5-19 d.d. netoli Akrono miesto, Ohio valstijoje. Rengėjų komisijai vadovauja Mindaugas Pleškys. Lietuvių kalbos programa jau paruošta. Gramatikos pagrindus sutiko dėstyti Mykolas Drunga, juos papildydamos kalbos logika. Apie lietuvių kalbos kultūrą kalbės kun. Juozas Vaisnys, SJ, apie lietuvių kalbos kirčių — prof. dr. Antanas Kliamas, praveddamas tarimo pratimus. Informacijas teikia PLJS ryšių centras, 5620 So. Claremont, Chicago, IL 60636, USA. Ant jam adresuoto voko reikia pridėti pastabą: "Lituanistikos seminarui".

Iš "Amerikos balso" radijo tarnybos pasitraukė inž. Povilas Labanauskas, sulaukęs deimantines amžiaus sukakties. Lietuvių laidų skyrinį jis įsijungė 1951 m. Mokėdamas daug kalbų, po kelerių metų buvo paskirtas P. Amerikos skyriaus programų vadovu. Iš nepriklausomybės laikų P. Labanauskas lietuviams yra labiausiai žinomas kaip vienintelio Lietuvos karo laivo "Prezidentas Smetona" kapitonas. Lietuvai netekus nepriklausomybės, pasitraukė į Vakarų. Čia jam teko būti Portugalijoje, Brazilijoje, kol pagaliau 1941 m. vasarą atvyko į JAV. Norėjo įsijungti į JAV karo laivyną, bet užsieniečiai nebuvo priimami. P. Labanauskas 1944 m. vasario 19 d. baigė Kalifornijos technologijos institutą, gaudamas elektronikos inžinieriaus diplomą.

Argentina

Šv. Kazimiero 500 mirties metų sukaktį Buenos Aires lietuvių paminėjo kovo 25 d., jį pradėdami pamaldomis Aušros Vartų parapijos šventovėje. Mišias atnėavo ir šiai progai skirtą pamokslą sakė kun. A. Steigvilas, MIC. Giedėjo V. Cecilio choras, diriguojamas A. Mikučionio. Akademinei minėjimo daliai buvo persikelta parapijos salė. Zeferinas Juknevičius pirmiausia perskaitė iš Romos gautą laišką apie Vatikane įvykusias sukaktines iškilmes Šv. Petro bazilikoje, kuri buvo užplūdyta 10.000 maldininkų, o jį eilėse buvo apie 1.000 lietuvių, suvažiavusių iš laisvojo pasaulio. Po šio įvado Z. Juknevičius skaitė paskaitą apie šv. Kazimierą, vienintelį Lietuvos šventąjį, pateikdamas istorinių duomenų. Meninę programą atliko pianistė Adriana Rastauskaitė, solistai Zuzana Vanagaitė-Lopez ir Antanas Slančiauskas. Jaunimas rodė šv. Kazimieriui skirtas skaidres su magnetofono juoston įrašytais paaiškinimais. Tekstas buvo gautas iš dr. V. Dambavos Venezueloje. Minėjimo aprašyme nusiskundžiama, kad dalyvių tesusilaukta nepilno šimto.

Australija

A. a. Vladas Daudaras, Australijos lietuvių fizinio auklėjimo sąjungos pirmininkas, ištiktas širdies smūgio, mirė kovo 5 d. Synėje, sulaukęs 62 metų amžiaus. Velionis buvo šiaulietis krepšininkas, Kaune įjungtas į JSO klubo rinktinę, su ja lankęsis ir užsienyje. Atvykęs Australijon, Synėjeje treniravo lietuvių krepšininkus. Su kitais krepšinio entuziastais ten įsteigė vietinį sporto klubą "Kovas", o 1954 m. — Australijos lietuvių fizinio auklėjimo sąjungą, tapo pirmuoju jos pirmininku ir į šias pareigas grįžo dar keturis kartus. Po gedulinio pamaldų kovo 10 d. palaidotas Synėjejaus kapinių lietuvių skryje, ten palaidotas uniformuotų sportininkų ir kitų lietuvių. Kapuose su velioniu atsisveikino ALB krašto val-

dybos pirm. V. Bukevičius, naujasis ALFAS pirm. J. Dambrauskas, ALB Synėjejaus apylinkės pirm. dr. A. Mauragis, sporto klubo "Kovas" pirm. J. Karpavičius, bičiulių vardu — A. Laukaitis.

Brishanės Lietuvių namai, įsigyti prieš 12 metų, buvo perduoti pieninės bendrovei. Mat jie buvo beveik viduryje jos nuosavybės. Bendrovė norėjo tuos namus nupirkti iš lietuvių, bet jai buvo pasiūlyta lietuviams: parūpinti kitus panašius namus. Nauji namai buvo surasti kitoje lietuviams patogioje vietoje: netoli šventovės, dviejų sekmadienių atvirų krautuvėlių, autobusų sustojimo stotelės. Jie nėra nauji, bet didesni už senuosius Lietuvių namus. Bendrovė juos sutiko pertvarkyti ir pritaikyti lietuvių reikams. Atsiveikimas su senaisiais Lietuvių namais įvyko balandžio 1 d. Dabar nekantriai laukiama persikėlimo į naujuosius Lietuvių namus.

Britanija

Lietuvių Namus Londone tvarko akcinė Lietuvių Namų Bendrovė (LNB). Jos XXXIII-sis metinis narių suvažiavimas įvyko kovo 31 — balandžio 1 d.d. Lietuvių namuose. Pagrindinį pranešimą padarė LNB centro valdybos pirm. K. Tamošiūnas. Didžiausią problemą sudaro pagrindinis Lietuvių namų remontas, kurį buvo pasiūlyta padalinti į tris dalis. Pirmoji dalis, apimanti stogą, vandentiekio vamzdžius, drėgmės pašalinimą, išorinių sienų perdažymą, kainuotų apie 66.000 svarų. Antroji dalis būtų susieta su priešgaisriniais įrenginiais, laiptais, koridoriais, prausyklomis, nuomajamais kambariais. Ji pareikalautų 21.000 svarų. Pigiąsias yra trečioji 7.000 svarų remonto dalis, susieta su baro perkėlimu. Visas remontas dabartinėmis kainomis pareikalautų 94.000 svarų, bet gali pasiekti 120.000 svarų, nes jam pilnai įgyvendinti reikės ketverių metų. Diskusijose buvo nutarta pradėti tik pirmąjį remonto dalį. LNB centro valdybą išrinkti du jauni nariai. Dabar ją sudaro: pirm. V. Dargis, vicepirm. J. Alkis, sekr. A. Vilčinskis, finansų vadovas S. Nehortas, Lietuvių sodybos — B. Butrimas, nariai — E. Šova ir K. Tamošiūnas.

Vokietija

Berniukai Vasario 16 gimnazijoje susilaukė naujo bendrabučio. Su provizoriniais statybos planais VLB valdybos ir kūratorių narius kovo 31 d. gimnazijos skaitykloje supažindino architektas prof. Beckas. Naujasis pastatas, kaip ir mergaičių bendrabučio, bus trijų aukštų. Jo bendras plotas — 7.000 kubinių metrų. Bendrabutyje bus įrengti du butai jo vedėjui ir pavaduotojui, kitiems bendrabučio gyventojams — 30 kambarių su 50 lovų (20 kambarių turės po dvi lovas, 10 — po vieną). Kiekvienam kambariui ar dviem kambariams yra numatytos atskiros prausyklos su dušais arba voniomis. Į naujajį bendrabučio pastatą taipgi bus įjungti laisvalaikio kambariai, berniukams ir mergaitėms, skalbykla su skalbinio džiovinimo įrenginiais, mokinių dirbtuvėlės, įvairios ūkinės patalpos. Statybai 3,5 bilijono DM paskyrė federacinė V. Vokietijos ir Hesseno krašto vyriausybės. Manoma, kad statyba bus galima pradėti dar šiais metais. Naujajam pastatui vieta numatyta Romovos parke, šalia mergaičių bendrabučio. Architektas prof. Beckas susipažino su lietuvių pageidavimais. Jis buvo paprašytas taip planuoti gyvenamuosius kambarius, kad juose būtų galima apgyvendinti ir dalį mergaičių, jeigu padidėtų jų skaičius, nepažeidžiant auklėjimo principų.

Metinis VLB Bremeno apylinkės narių susirinkimas buvo sušauktas vasario 5 d. 1983 m. veiklą apžvelgė valdybos pirm. B. Skruodys, pabrėždamas, kad su kun. V. Šarka buvo surengti du minėjimai. Ižd. F. Šlenteris pranešė, kad pajamų buvo turėta 182 DM, išlaidų — 128 DM, tačiau iždė tebėra 408,60 DM. Dabartinė apylinkės valdyba — pirm. B. Skruodys, sekr. Dana Kniupling ir ižd. F. Šlenteris — buvo paprašyta ir sutiko pareigas eiti dar vienerius metus. Vyravo pesimistinės nuotaikos, nes mirštantis veikėjai oficialių narių skaičių sumažino iki keturių. Buvo netgi galvota apie apylinkės likvidavimą, nors Bremene yra daug lietuvių. Reikala pagerėjimą Vasario 16 minėjime, kad VLB Bremeno apylinkėn įstojo 18 naujų narių.

Simon Travel
nauju pavadinimu

AUDRA Travel
kviečia keliauti kartu

11 DIENŲ LIETUVOJE
Gegužės 15 Rugsėjo 4

13 DIENŲ SU GIMINĖMIS!!!
Gegužės 21 Liepos 12 Rugsėjo 9
Gegužės 29 Liepos 14 Spalio 2
Birželio 27 Liepos 26 Gruodžio 19

VIENOS SAVAITĖS Gegužės 21 Rugsėjo 10
Liepos 10 Spalio 2

Skridimai numatyti patogiomis prancūzų ir suomių oro linijomis. Kelionės lydimos patyrusių palydovų.

Mūsų įstaigoje jūs gausite geriausią patarnavimą:

- sutvarkant dokumentus išskvietimams
- nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje
- tarpininkaujant bei suteikiant ypą gerą finansinę paramą, greitą ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės nauju adresu:
1576 Bloor St.W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR
Keliuonių įstaigos registracijos numeris — 2159872
Savininkė — Audronė Našlėnaitė-Simon

AŲA JONUI LEVERIUI mirus,

jo žmoną VALYTE, dukrą GRAŽINĄ su šeima, brolius — VITĄ Torontė, ANTANĄ Australijoje, sesutę ELENA Amerikoje su šeimomis ir visus gimines bei artimuosius Campbell's Bay, Que., giliai užjaučiame ir kartu liūdime jų skausmo valandose —

J. P. Ivanauskai

J. M. Pargauskai

S. O. Kiršiniai

PADĖKA

MYLIMAI MAMAI

a. a. ONAI JONAITIENEI- TUGAUDIENEI

sergant ir mirus, susilaukėme

daug moralinės paramos ir užuojautos.

Nuosirdžiai dėkojame: gerb. klebonui kun. Jonui Staškui už ligonės lankymą, ligonių sakramento suteikimą mirties dieną, Rožinio maldas laidotuvių namuose, šv. Mišias laidotuvių dieną ir apeigas kapinėse; dr. L. Leknickienei už kruopščią priežiūrą ir gydymą bei pilnus krikščioniškos meilės suraminimus; visiems, aplankiusiems velionę laidotuvių namuose ir palydėjusiems į amžino poilsio vietą — kapines.

Dėkojame už jautrius atsisveikinimo žodžius laidotuvių namuose: Anapilio korp. pirm. A. Rinkūnui, KLK moterų dr. jos centro valdybos pirm. dr. O. Gustainienei, KLK moterų dr. jos Lietuvos kankinių parapijos skyriaus pirm. G. Trinkienei, KLK kultūros dr. jos atstovei R. Jonaitienei, Anapilio moterų būrelio pirm. R. Celejewskai, Lietuvos kankinių parapijos tarybos pirm. J. Andriuliui. Dėkojame Anapilio sodybos korporacijai už velionės įamžinimą garbės lentoje.

Ypač nuoširdus acių karsto nesėjimas, KLK moterų dr. jos Lietuvos kankinių parapijos skyriaus narėms už garbės sargybą su spindinčiomis žvakėmis šventovėje. Dėkojame draugams ir giminiams, atvažiuavusiems į laiduves; atsiuntusiems gėles ir pareiškiusiems užuojautas raštu bei žodžiu. Dėkojame už aukas jos taip pamėgtiems "Tėviškės žiburiams", Jonui Andriuliui už išsamų nekrologą, mieloms draugėms už rūpestį ir pyragus laidotuvių pusryčiams.

Dėkingi: duklė Sigita Aušrotienė, žentas Vytautas, dukraitės Aldona ir Bernadeta su šeimomis

Kalgaryje Velykų senelė (V. GRIGIENĖ) dalina vaikams dovanas. Viduryje — kun. dr. V. SKILANDŽIUNAS iš Otavos, aplankęs Kalgario lietuvių ir laikęs jiems pamaldas

Nuotr. E. Krausienės

Ir eisim Lietuvos keliu

A. a. inž. Petro Lelio gyvenimas ir veikla

J. VARČIUS

Š. m. balandžio 15 d. šv. Juozapo ligoninėje mirė visuomenininkas ir spaudos darbuotojas inž. Petras Lelis, sulaukęs 80 metų amžiaus. Daugumas torentiečių sužinojo apie jo mirtį iš "TŽ" jau po laidotuvių. Palaidotas balandžio 18 d. Mount Hope kapinėse, palydėtas nedidelio būrelio giminių ir pažįstamų, prie savo žmonos, mirusios prieš 30 metų. Liko čia tik iškilas, jo suprojektuotas ir pastatytas paminklas, liudijantis dviejų lietuvių poilsio vietą ne-lietuviškų kapinių aplinkoje.

Biografinės žinios

Petras Lelis gimė 1904 m. vasario 18 d. Skaisgirių km., Pušaloto vls., Panevėžio aps. Jo tėvai Ignas Lelis ir Anelė Stasiūnaitė buvo ūkininkai, kurie užaugino ir išmoksino 11 vaikų. Velionis tėvas buvo apsišvietęs žmogus, kaimo advokatas, visiems rašęs prašymus ir laiškus, davęs patarimus bylų reikaluose. Tėvas pirkdavo daug lietuviškų knygų ir buvo užsiprenumeravęs keletą lietuviškų laikraščių.

Velionis Petras lietuviškai skaityti ir rašyti išmoko 1910 m. jo tėvo įsteigtoje kaimo "daktoriaus" mokykloje, kurią lankė 20-30 ūkininkų vaikų. Kai 1912 m. ši mokykla buvo uždaryta, Petras pradėjo lankyti valdinę Spirakių mokyklą, kurioje visi dalykai buvo dėstomi rusų kalba. Sekančiais metais buvo įsteigta Skaisgirių kaime mokykla, kurią Petrus pradėjo lankyti nuo II skyriaus. Tų laikų pradžios mokyklose buvo mokoma tik rusiškai, mokiniai turėjo išmokti atmintinai daug rusiškų eilėraščių, žinoti rusų istoriją ir geografiją, o apie Lietuvą ir jos istorinius ypatumus sužinojo tik iš lietuvių mokytojų pripuolamų, neoficialių pasakojimų.

Tokioje aplinkoje augo ir brendo velionis Petras iki I D. karo. Vokiečiams okupavus Lietuvą, 1915 m. rudenį jis pradėjo mokytis Panevėžio "Saulės" gimnazijoje. Čia baigęs 6 klases 1921 m. mokėsi Dotonovo žemės ūkio technikume, kurį baigė 1924 m., įsigijęs kultūrtechnikos specialybę. Dirbo žemės ūkio ministerijos žinyboje, vykdė pelkių nusauginimo ir melioracijos darbus. Vasaros metu dirbo kaimuose, o žiemą — Kaune ir vakarais studijavo Lietuvos universiteto technikos fakultete. Susitaukęs pinigų, 1928 m. išvyko į Prancūziją, studijuojamą Paryžiuje, o vėliau Caen universitete, kurį baigė 1930 m. statybos inžinieriaus diplomu.

Nuo 1930 iki 1944 m. tarnavo Lietuvos vidaus reikalų ministerijos žinyboje kaip inžinierius Mažeikiuose, Raseiniuose, Tauragėje ir Panevėžyje. Dirbdamas Mažeikiuose susipažino su Genovaite Rupeikaite, ir 1932 m. jų santuoka palaimino kan. J. Tumas-Vaižgantas Vytauto D. šventovėje Kaune. Kai apskrities inžinierius projektavo ir vykdė tiltų, kelių, imonių, pradžios mokyklų ir kitų savivaldybės pastatų statybą.

Artėjant frontui, 1944 m. vasarą P. Lelis su savo žmona ir dviem mažamečiais vaikais išvyko į Vokietiją. Pasibaigus karui, apsigyveno Hanau stovykloje, kur pergyveno trejų metų lūkesčio, vilties ir kartaus apsigyveno dienas vokiečių kareivinėse. Gyvendamas stovykloje, Dormstadto aukštojoje technikos mokykloje gilino studijas architektūros srityje.

A. a. inž. PETRAS LELIS

1948 m. velionis atvyko į Kanadą pagal darbo sutartį kaip eilinis darbininkas. Dirbo Sudburio rajone elektros įrengimų statyboje. Atlikęs, sutartį ir išsikvietęs šeimą, apsigyveno Torontė ir čia dirbo savo specialybe įvairių inžinierių konsultantų įstaigoje. 1954 m. netikėtai mirė jo žmona, palikusi dar globos reikalingus vaikus: dukrelę Laimą ir sūnų Joną. Nuo 1954 iki 1969 m., iš viso 15 metų, P. Lelis dirbo Ontario provincijos kelių valdybos tiltų skyriuje ir, sulaukęs 65 metų amžiaus, 1969 m. kovo 1 d. išėjo į pensiją, tuo užbaigdamas 45 metų savo techninio darbo karjerą.

Visuomeninė veikla

P. Lelis savo išleistoje 1973 m. atsiminimų knygoje "Lietuvos keliu" rašo, kad savo gyvenime ir veikloje stengėsi laikytis Maiorinio eilėraščių žodžių: "... ir eisime Lietuvos keliu". Tai reiškia, kad jis savo sugebėjimus bei darbus skyrė Lietuvos kultūrai bei gerovei kelti, žingsniavo su planais Lietuvos vieškeliais ir laukais, kai ji, lietuvių rankomis tvarkoma, įsikuriuotų ir kultūringiausių bei civilizuotų Vakarų Europos valstybių eiles.

Nepriklausomoje Lietuvoje velionis nedalyvavo organizacijų veikloje. Besimokydamas Panevėžio gimnazijoje, tik stebėjo ateitininkų ir aušrininkų kovas, kurių pirmieji siekė Lietuvos nepriklausomybės, o antrieji rėmė komunistų valdžią. Pozityviai vertino šaulių veiklą, prie kurių prisidėjo gimnazijoje.

Visuomeninė veikla plačiau susidomėjo apsigyvenęs Torontė, kur jau 1949 m. veikė apie 60 įvairių organizacijų. Į šią organizacinę karštligę įsijungė ir velionis, su savo draugais įsteigęs Mažosios Lietuvos bičiulių draugiją. Tuo metu visi nauji ateiviai turėjo daug organizacinės energijos ir dar daugiau iliuzijų, kurios atsirado dėl prarastos tėvynės nostalgijos. Kai jų veikla susidūrė su realybe, išryškėjo, kad daugelis organizacijų neturėjo realaus pagrindo, kai kurios pradėjo nykti, nes jas nustumė pagrindeinės organizacijos, kaip Lietuvos Bendruomenės, Tautos fondas, Kanados lietuvių fondas, parapijos, lietuvių namai, kredito kooperatyvai. Tad ir velionis persiorientavo, paskyręs visą savo energiją ir sumanumą bendruomeninio pobūdžio organizacijoms.

1954 m. P. Lelis buvo išrinktas į KLB krašto tarybą ir nuo

to laiko aktyviai reiškėsi jos veikloje. 1954-1957 m. jis buvo KLB Toronto apylinkės valdybos išdininku, dirbo KLB šaltos fondo, organizuodamas Vasario 16 gimnazijos rėmėjų būrelius.

Velionis buvo labai aktyvus lietuvių namų veikėjas, kuris 1960-62 m. buvo valdybos sekretorium ir reikalų vedėju. Jis suredagavo ir išleido lietuvių namų dešimtmečio leidinį, paruošė senųjų namų pertvarkymo planus, pagal kuriuos buvo vykdomas remontas ir pastato padidinimas. Naujuose lietuvių namuose 1973 m. P. Lelis daug darbo valandų paaukojo pertvarkydamas biblioteką, sudarydamas knygų sąrašus ir jas suredaguodamas grupėmis. Ypatą aktyvumą P. Lelis išvystė Kanados lietuvių fondo veikloje 1964-1970 m. laikotarpyje. Jam vadovaujant fondo vajui, įstojo 420 narių su \$70.000 įnašų, kurie sudarė pagrindą fondo veiklai ir, įgijo visuomenės pasitikėjimą. Fondo kapitalas pradėjo augti stambiomis sumomis.

Spaudos darbuotojas

Lietuviška spauda ir knygoms domėjosi nuo pat mažens. "Nesu rašytojas, nei publicistas; neturiu kuo pasigirti ar atleisdamas prašyti", rašė velionis savo atsiminimų knygoje "Lietuvos keliu". Velionis betgi turėjo žurnalistinių gabumų, kurie jau pasireiškė Lietuvoje 1928 m. Rašė savivaldybės, technikos ir ūkio reikalais "Savivaldybėje", "Lietuvos žiniose", "Lietuvos aide". Išėjimoje bendradarbiau "Nepr. Lietuvoje", "Tėv. žiburiuose", "Naujuose", "Vienybėje", "Dirvoje". Daug rašė bendruomeninių organizacijų reikalais, ypač Kanados lietuvių fondo lėšų telkimo reikalais. Domėjosi ir kitų bendradarbių rašiniais — jų iškarpas iš laikraščių saugojo specialioje byloje. Kai 1969 m. atsikėliau į Torontą, velionis atvyko į mano įstaigą susipažinti ir atnešė parodyti mano raštą straipsnį prieš dešimt metų apie lietuvių Bendruomenės problemas, kuriame iškeltais pasiūlymais pasinaudojęs pagerinti organizacijų veiklą.

Išėjęs į pensiją, velionis mažiau besireiškė organizacijų veikloje. Jis buvo plataus išsilavinimo, darbštus, pažangus, nesustingęs išeito mokslo rėmuose. Mokėjo keletą svetimų kalbų — rusų, lenkų, prancūzų, vokiečių, anglų. Turėdamas daugiau laisvo laiko, spaudai jis ruošė daug straipsnių išėjimo visuomeniniams klausimais, spausdino savo atsiminimų nuotrų. Domėjosi ir Lietuvos istorija. Mokėdamas keletą svetimų kalbų, jis įsiekio istorinių žinių apie Lietuvą. Spaudoje yra paskelbęs idomių istorinių faktų.

P. Lelis išleido 1973 m. savo atsiminimų knygą, 263 puslapių, "Lietuvos keliu", kuri apima 1910-1973 jo gyvenimo laikotarpį. 1982 m. buvo išleistas jo redaguotas, parašytas 200 puslapių leidinys "Kanados lietuvių fondas", šios organizacijos 20-ties metų sukakčiai paminėti. A. a. inž. Petras Lelis paliko giliame liūdesyje savo dukrą Laimą Brakię su dukrele, sūnų Joną Lelį su šeima, gyvenančius Torontė, seseris — Agotą Knystautienę ir Stasę Ališauskienę Montrealyje, Lietuvoje — brolius Juozą ir Joną, seseris Izabelę Lelytę ir Kostę Banionienę, daug pusbrolių, pussesterių bei kitų giminių.

Prancūzai nepasiduoda bauginimams

S. ŠETKUS

Prancūzija yra viena iš tų valstybių, kurios neremia sovietų "taikos bei nusiginklavimo" propagandos. Kai 1983 m. vasarą V. Europoje demonstravo tūkstantinės minios, tai Prancūzija beveik tylėjo. Šiek tiek pašūkavo komunistų partijos nariai, bet kadangi jie yra sutarę veikti išvien su prezidento Mitterando socialistais, tai ir tas pašūkavimas išėjo labai menkas. Šis reiškinys ir gana stiprus Prancūzijos apsiginklavimas maloniai nustebino ir Vašingtoną.

"Prancūzija neturi būti puldinėjama jokių priešų" — skelbia jos gynybos žinovai. Jų įsitikinimu, Prancūzija turi būti kariškai tiek stipri, kad jokie priešai nemėgintų jos užpulti. Dabar Prancūzija išleidžia savo gynybai žymiai daugiau, negu kitos Š. Atlanto sąjungos šalys.

Toks Prancūzijos savarankiškumas sukėlė tautos pasididžiavimą savimi, tokį patriotizmą, kad jo nebepaveikė nė socialistų partijos atėjimas į valdžią 1981 m. gegužės mėnesį.

Viskas prasidėjo De Gaulle laikais, kai Prancūzija atsisakė Atlanto sąjungos, pareikšdama, kad prancūzai žino kaip apginti savo kraštą. Prisimintina, kad Prancūzija gali kariauti branduoliniomis ginklais sausumoje, vandenyje ir ore.

Prancūzijos "Taikos ir strategijos tyrimo centro" direktorius Alain Joxe yra pareiškęs, kad dabartinis prancūzų nepriklausomybės branginimas yra toks didelis, kad jis nustelbia visus kitus tautinius ir politinius jausmus.

Bene būdingiausias dalykas šioje istorijoje yra tas, kad visos prancūzų politinės partijos neišskiria nė komunistų, matydamos didėjantį Sov. Sąjungos agresyvumą, pasisakė už nuosavą Prancūzijos branduolinių ginklų arsenalą.

Tai, žinoma, sukrėtė Kremlių, visados skelbusį ir propagavusį "tradicinę rusų-prancūzų ginklo draugystę". Ypač sujaudino sovietus tvirtėliausias prancūzų pasisakymas už išdėstymą V. Europoje "Peršingo" bei skraidančių atominių bombų. Prancūzų komunistai irgi susilaukė daugybės priekaištų iš sovietų komunizmo teoretikų.

Maskva labai įtartinais žiūri į Prancūzijos apsiginklavimą, kurį laiko nukreiptą į Sov. Sąjungą. Ji įtartinais žiūri ir į atgimusį prancūzų savarankiškumo bei nepriklausomybės garbinimą, prisibijodami, kad jis nepereitų į Rytų bei Vidurio Europos kraštus, kuriuose tokie dalykai jau senokai yra užgniaujami rusi-

kai nudažyto marksizmo-leninizmo.

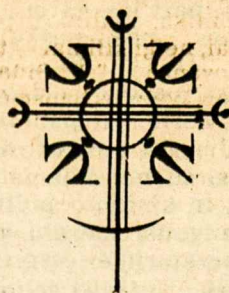
Ypač sovietams rūpi prislopintas lenkų-čekų-vengrų patriotizmas, nesunkiai pastebimas Varšuvos sąjungos kariuomenėje. Rūpestį dar padidina dabartinis Atlanto sąjungos karinės vadovybės nusistatymas pagerinti tradicinių ginklų kokybę tiek, kad karo atveju sovietai būtų nugalėti ir be branduolinių ginklų.

Apie šį naują karinį variantą sovietų spauda rašo daug ir gana plačiai. Net lietuviškai rašantis rusiškos dvasios "Gimtas kraštas" primena Atlanto sąjungos vado generolo Rodgers naujausią planą, pagal kurį "numatoma smogti į Varšuvos sutarties šalių teritorijas kelių šimtų kilometrų gilumon pirmąjį smūgį, kombinuotai pritaikant aviaciją, chemiją, lazerinį ir kitokį šiuolaikinį ginklą" ("GK" 1984 m. 1 nr.).

Visa tai, žinoma, plaukia iš dabartinių strateginių svyrstymų, sakancijų, kad Europa yra pasidariusi Amerikos ir viso laisvojo pasaulio gynybos prieilčiu. Manoma, kad šiais naujovėlių ginklų laikais geriausias apsigynimas nuo galimo sovietinių armijų puolimo gali būti tik kontrapuolimas, siekiantis atsikirti nuo Sov. Sąjungos jos pavergtus kraštus.

Tiek Prancūzija, tiek Anglija (abi turi branduolinius ginklus), tiek pati Amerika neslepia, kad panaudotų tikrai tada lemiamas karo priemones, jei sovietų armijoms pasisektų pralaužti Vakarų gynybos linijas.

Sovietų propagandos tikslas yra paskatinti pavergtų kraštų, o taip pat ir Lietuvos, komunistus sustiprinti budojimą dėl savo kailio. Prancūzai komunistai tuo visai nesirūpi, nes jie tarnauja ne Sov. Sąjungos, bet Prancūzijos interesams.

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

**Gerry Loughheed
Funeral Home**

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Dovanos giminėms Lietuvoje

Nauji pasikeitimai ir patvarkymai siuntiniams į Lietuvą siųsti: nuo š. m. rugpjūčio 1 d. siuntėjas jau negalės sumokėti maito. Sena tvarka, sumokant maitą čia, siuntinių užsakymus priimame iki š. m. liepos 16 d. Visi seniau skelbti mūsų siuntiniai galioja.

SIUNTINYS nr. 2 — 1984

3 m. šilkinio aksomo suknelė; 3 m. labai geros vilnonės medžiagos eilutė; 2 svarai vilnonių siūlų; 3 vilnonės gėlėtos skarelės; didelė vilnonė, plona gėlėta vakarinė skara; nepermatomo nailono medžiaga suknelė; 1 pora "Wrangler" rumbuoto aksomo džinsai; 1 pora "denim" džinsų.

Šio siuntinio kaina su maitu ir persiuntimu \$490.00
[šį siuntinį dar galima įdėti 7 svarus įvairių prekių.

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų
(kaina su maitu):

Dirbtinio minko kailis apsiaustui, De-Lux, sveria 6 sv.	\$110.00
Džinsai — rumbuoto aksomo, "Wrangler" arba "Levi"	46.00
Vyniškas arba moteriškas megztinis	55.00
Vilnonė arba šilkinė skarelė	13.00
Sudedamas lietsargis	13.00
Vyniški arba moteriški pusbačiai	52.00
Puiki suknelė medžiaga	44.00
Šilkinio aksomo medžiaga suknelė	66.00
Aksomo medžiaga eilutei, dvigubo pločio, 3 m.	83.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.	77.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.	88.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.	110.00

Šiuos maisto gaminius galima siųsti su drabužiais: 1 sv. arbatos — 8.50, 1 sv. nescafes — 13.00, 2 sv. pupelių kavos — 15.00, 1 sv. šokolado — 7.50, 40 cigarečių — 5.50.

Sudarant siuntinį savo nuožiūra, reikia pridėti \$65.00 persiuntimui. Siunčiame pramogines ir kitokios muzikos plokšteles.

BALTIC STORES & CO.
Z. Juras

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England.
Tel. 01 460 2592.

Septintosios laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventės bilietų informacija Šventė įvyks Koliziejuje, Richfield, Ohio, 1984 m. liepos 1 d.

Bilietai gaunami:

KLIVLANDE: Valdonė Žiedonis, 18706 Kildeer, Cleveland, Ohio 44119, USA.
"Patria", 794 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119, USA.
Tel. (216) 531-6720.

ČIKAGOJE: p.p. Vaznelių "Gifts International" krautuvėje, 2501 West 71 St., Chicago, IL 60629, USA.
Tel. (312) 471-1424.

TIKETRON: visur JAV-se su kredito kortele: Lithuanian Folk Dance Festival.

Bilietų kainos: \$14.00, \$10.00, \$7.00 ir \$5.00.

Organizacijos, užsisakiusios ir sumokėjusios už ne mažiau kaip 25 bilietus iš anksto per Coliseum, gaus \$2.00 nuolaidą nuo kiekvieno bilieto.

KANADOJE bilietai platinami ligi birželio 10 d.

TORONTE bilietus platina V. Dauginis, 1613 Bloor St. W.,

tel. 533-1121; sekmadieniais — lietuvių namuose pietų metu.

HAMILTONE — J. Krištolaitis (tel. 689-5733) sekmadieniais Jaunimo centre.

Kanadiškais doleriais bilietų kaina: \$17.00, \$13.00, \$9.00, \$6.00.

ISKILMINGO POKYLIO BILETAİ

POKYLIS bus liepos 1 d. "Stouffers Inn" on the Square viešbutyje. Kaina: \$27.00

JAUNIMUI — "Holiday Inn", Rockside. Kaina jaunimui: \$13.00.

BILJETUS PLATINA: Ona Jokūbaitienė — (216) 481-7161,

3000 Hadden Road, Euclid, Ohio 44117, USA

Romas Zorska, (216) 371-0130,

4113 Silsby Rd., University Hts., Ohio 44118, USA.

Bilietus užsakant paštu, čekių rašyti: *Lithuanian Folk Dance Festival, Inc.* ir pridėti sau adresuotą voką su pašto ženklų.

Bilietų platinimo komisija

Žymioji kulinarė J. BUBULIENĖ (dešinėje), talkinama J. GURKLIENĖS, aprūpina maistu "Tėviškės žiburių" spaudos vakaro dalyvius. St. Dabkus

Vokiečiai apie Kanadą

K. BARONAS

Pastaruoju metu vokiečių spaudoje pasirodė ilgesni straipsniai apie Kanados gyvenimą, nuotraukos bulvariniuose laikraščiuose P. Trudeau buvusios žmonos su naujuoju vyru, vykstančios povestuvinių kelionių. Kartu primenama, kad prie buvusių jos "simpatijų" priklausė ir Vitas Gerulaitis.

Tai daugiau sensacijas mėgstanti laikraščiu žinutės. Itakingsni laikraščiai į P. Trudeau pasitraukimą pažūrėjo iš politinio taško, suminėdami, kad liberalų partija įšėko naujo vado. Ešą be jokios konkurencijos P. Trudeau vietą užims buvęs finansų min. John-Napier Turner, nukreipdamas dėšinį į kairę pusę linkusią vyriausybę. Šiuo pasikeitimu esančios patenkinotos ypač JAV.

Iki šiol būsimų rinkimų laimėtoju buvo laikomas konservatorių partijos pirm. Brian Mulroney, nes paskutiniiais metais dauguma Kanados gyventojų pasuko "dešinį". Atėjus Turneriui padėtis keičiasi. Jis yra pasiturintis advokatas, su nemažu patyrimu vidaus ir užsienio politikoje. Tad daugelis liberalų, perėję į konservatorių eiles, greičiausiai grįš prie savo senos partijos. Be to, Turneris esąs "maudytas" šiltame ir šaltame vandenyje, su ilgamete valstybės valdymo praktika. Tuo tarpu opozicijos vadas tik prieš keletą mėnesių įėjo į parlamentą dar svyruojančiomis kėjomis.

Eidamas finansų min. pareigas, Turneris buvo laisvos rinkos šalininkas, norintis stipriais ekonominiais ryšiais sujungti Kanadą su JAV. Jis yra priešingas P. Trudeau perdėtam krašto socialdemokratinimui ir jo priešatominėi politikai. Atsiradus nuomonių skirtumams, 1975 m. jis pasitraukė iš politinio gyvenimo. Atrodo, kad jo pažiūros ir planai būsimame krašto valdyme balsuotojų yra laukiami.

Balandžio 15 d. Hesseno krašto televizija perdavė iš Berlyno "Anuachnu Khan" — Vilniaus žydų tautinio meno ansamblio koncertą. Mišraus choro dainos su orkestru buvo atliekamos jidiš ir hebrajų kalbomis, šokiuose matėsi stipri slaviška įtaka, kartais vyrams šokant su rusišką "rubaschom". Vienai dainai, skirtai taikai, buvo panaudota JAV lenkų kilmės lengvo žanro dainininko melodija ("Moja mila ja cie kocham").

Gaila, kad Vilniaus žydai pamiršo savo gimtąjį kraštą, neįterpdami nieko lietuviško ir užbaigdami programą "Kalinka" daina iš šokių. Televizijos programose buvo įrašyta, kad iš Vilniaus kilę tautinio meno ansamblio neprofesionalai nariai nuo 1971 m. gyvena Izraelyje, tačiau jie programą atlieka labai preciziškai ir su meile žydiškai kultūrai.

Vilniaus vardas (Vilna) buvo labai plačiai minimas spaudos ir radio žaidžiant mūsų sostinėje šachmatininkams Karpovui ir Smyslovui.

Malonu, kad po ilgesnės pertraukos balandžio 21 d. televizijoje pasirodė lengvo žanro dainininkė L. Valaitytė.

Dėmesio, siuntinių siuntėjai!

Baigiasi laikas čia apmokėti siuntiniam (Lietuvą).

Nuo 1984 metų liepos 1 dienos nebebus priimami siuntiniai (Sovietų Sąjunga su čia apmokėtu maitu. Po tos datos bus leidžiama siųsti tik tokius siuntinius, kurių maitas bus apmokamas Lietuvoje.

Atsižvelgdami į šias naujas sąlygas, kviečiame jus pasinaudoti patikimu mūsų patarnavimu ir geresnėmis kainomis nei kitur.

Paskubėkite, nes liko vos kelios savaitės!

Siuntinių kainos: paprasto pašto — iki 5 kg. \$19.00, iki 10 kg. — \$34.00.

SAVE-O-WAY 331 Roncesvalles Ave.,
Parcel Service Toronto, Ont. M6R 2M8
A DIVISION OF 547319 ONTARIO LTD. Tel. 532-3042

Topper LINEN SUPPLY LIMITED
staltiesės specialiom progom

Garbės stalo užtiesalai vestuvėms, mergvakariams, krikštynoms, namų ir įstaigų pobūviams. Spalvotos staltiesės ir servetėlės — baltos, auksinės, mėlynos (royal)*, riešutinės*, tamsiai raudonos, persikinės*, platininės*, rausvos*.

Topper Linen Supply Limited
54 Junction Road, Toronto, Ontario

(416) 763-4576

*Užsakyti prieš keturias savaites.

Paryžiaus dailininkas Toronte

Dailininkas Pranas Gailius po dvejų metų grįžta į Torontą su naujais tapybos, grafikos ir, kaip jis pats vadina, "knygraižybos" darbais. Jo nauji spalvotos grafikos serijos "Eagle Lake Story" pirmieji piešiniai buvo sukurti Kanadoje prieš dvejus metus Gedimino ir Dailios Bylaičių vasarnamyje prie Eagle ežero.

Kaip ir ankstesniuose Prano Gailiaus darbuose, jo žodžiais tariant, "nereikia įieškoti realistiškos reikšmės, bet viena kita iš realybės iškirpta dalis gali rasti kryžkelingose vietose". "Eagle Lake" grafikos serijos darbuose dailininko pergyvenimas išreikštas plastiškai poetiškai santykiu erdvėje, kur vanduo, supjaustytas eglių atvaizdo, pa-

diktavo jam kompozicinius elementus.

"Akrilių darbuose erdvės noras linksniuojasi keliuose bruožuose ir dažnai lekiančiu žvilgsniu surinktos dalys organizuojasi saugodamos baltumo norinčią reikšmę". Šiais žodžiais Pranas apibūdina savo tapybos darbus.

Dail. Prano darbus galima pamatyti "Gallery Jarman" gegužės 22 — birželio 12 dienomis. Parodos atidarymas, dalyvaujant pačiam dailininkui, įvyks gegužės 22 dieną 7-10 v.v.

Šio dailininko iš Paryžiaus kūrybos parodos visados būna reikšmingas įvykis kultūriniam lietuvių gyvenime. Tikimės, kad ir šį kartą jo paroda sulauks lietuvių visuomenės susidomėjimo. K. S.

Graudus Bokserio likimas

Ištrauka iš alegoriškos George Orwell apysakos "Animal Farm" (Gyvulių ūkis), kur valdžią perima kiaulės, o jo šeimininką Bokserį išgabeną sunaikinimui

Eržilas Bokseris visą savo gyvenimą rūpinosi savo ūkiu, bet statydamas vėjo malūną su-sižeidė. Dvi dienas praleido savo tvarte. Kiaulės atsiuntė butelį rausvų vaistų, kuriuos rado prausyklos vaistų dėžutėje. Po ešediso, jo žmona Kloverė, duodavo jam vaistus dukart per dieną. Naktį ji persikėlė į eržilo gardą, kad jai būtų patogiau jį slaugyti. Sūnus Benjaminas buvo kartu ir vaikė muses nuo ligonio.

Bokseris nesiskundė nesėkme, bet tikėjosi greitai pasveikti, bent trejus metus pagyventi ir ramiai praleisti senatvės dienas kuriame nors ganyklos kampe. Dabar pirmą kartą jam pasitaikė proga ramiai pagyventi ir pagilinti savo žinias. Jis manė galėsįs pabaigti išmokti visas dvidešimt dvi alfabeto raides.

Sūnus ir žmona galėjo prie jo būti tik po darbo valandų. Buvo vidudienis, kai atbilde jo vežimas Bokserio išvežti. Tuo metu visi gyvuliai ravėjo ropes, prižiūrint vienai kiaulei. Juos nustebino sūnaus Benjaminio atbėgimas iš sodybos. Jis garsiai šaukė. Pirmą kartą jie matė jį taip susijaudinusį ir bėgantį suoliais.

"Skubėkit, skubėkit, šaukė jis. — Tuojau bėkit. Jie išvežė Bokserį". Nelaukdami leidimo iš prižiūrėtojos kiaulės, gyvuliai metė darbą ir nuskubėjo į sodybą. Tikrai, kieme stovėjo uždaras vežimas, dviem arkliais pakinkytas, su užrašu ant šonų. Įtartinas vežėjas su užtraukta skrybėle ant akių sėdėjo ant pasotės. Bokserio garde nebebuvo.

Gyvuliai susirinko prie vežimo atsisveikinti. "Sudiev, Bokseri, sudiev" — visi garsiai šaukė.

"Kvailiai, kvailiai" — rėkė Benjaminas, šokinėdamas prie jų ir kapstydamas žemę mažomis savo kanopomis. "Kvailiai, argi nematote, kas yra užrašyta ant vežimo?"

Visi gyvuliai aprimo ir prilito. Vienas jų bandė perskaičiuoti, bet Benjaminas nustumė jį į šalį ir, visiems tylint, perskaitė:

"Alfredas Simondas, arklių skerdių ir klijų gamintojas iš Vilmingtono. Prekiauju odomis ir kaulais. Aprūpinu mėsa šunis". Ar nesuprantate ką tai reiškia? Jie paaima Bokserį arkliai!

Skausmas, nuostaba ir baimė apėmė visus gyvulius. Tuo momentu vežėjas sušūrė arkliams, ir vežimas išriedėjo iš kiemo. Visi gyvuliai raudodami sekė iš paskos. Kloverė, eržilo žmona, prasistūmė į priekį. Vežimas pradėjo tolti. Kloverė bandė neatsilikti ir vijosi iš paskos. "Bokseri", — šaukė ji, — Bokseri! Tuo momentu, tarsi išgirdęs triukšmą lauke, pasirodė mažame vežimo langelyje Bokserio veidas su balta linija ant kaktos.

"Bokseri!" — išsigandusi šaukė Kloverė. — Bokseri, gelbėkis!" Bet vežimas greitai tolo nuo jų. Buvo neaišku, ar Bokseris suprato ką Kloverė jam šaukė, bet eržilo snukis pranyko iš langelio ir girdėjosi garsus spardymas kėjomis vežime. Jis bandė išspirti sienas, išsilaisvinti. Buvo laikai, kai Bokserio keli pasipardymai būtų sutriuškinę vežimą į šipulius. Dabar, deja, jo jėgos buvo išsekusios. Netrukus spardymas susilpnėjo ir visai nutilo.

Beviltiškai prašė gyvuliai abu arklius sustoti. "Draugai, draugai", šaukė jie. — Nevežkit savo brolio mirčiai! Bet kvailiai, nesuprassdami kas čia darosi, suglaudė ausis ir dar pagreitino savo žingsnius. Bokserio veido daugiau nebesimatė lange. Buvo per vėlu užbėgti už akių ir užkelti didžiulius vartus, nes vežimas jau išvažiavo pro juos ir greitai pranyko. Bokserio niekas daugiau nebe-matė...

Anglų rašytojas George Orwell (Eric Blair, miręs 1950 m. sausio 21 d.) yra parašęs šią alegorišką apysaką "Animal Farm" 1945 m., "1984 metais" — 1949-aisiais. Šiose abiejose knygose labai vaizdžiai ir realistiškai aprašo jis kasdieninį žmonių gyvenimą komunistinėje santvarkoje, kur kiekvienas žingsnis yra stebimas "didžiojo brolio", kur visos pilietinės teisės panaikintos. Brutalumu ir propaganda yra prislopintas žmonių laisvės troškimas, pasitiekimas vienas kitu. Teismai, policija, spauda, mokyklos tarnauja valdžios siekiams. A.K.

DAŽYTOJAS-DEKORATORIUS

su 30 metų patirtimi. Atlieka išorės ir vidaus dažymo bei popieravimo darbus. Skambinti vakarais 6 v.v. 769-7044 Toronto, KAROLIS ABROMAITIS

Velykų senelė LAIMA MAČIONIENĖ Toronto Lietuvių namuose su dovanomis vaikams. Nuotr. B. Tarvydo

Šv. Kazimiero minėjime 1984.IV.8 Bad Woerishofene, V. Vokietijoje, kuriame dalyvavo ir vokiečiai. Iš kairės: vysk. J. STIMPFLE, vysk. A. DEKSNSYS, kun. A. BANGA, kuris klebonauja vokiškoje parapijoje

Lietuvos auksas palėpėse

Reti organizacinio gyvenimo ir versliniai leidiniai, kuriuose atsispindi gyvoji Lietuva

AURELIJA BALASAITIENĖ

Esame pratę skaityti garsių lietuvių prisiminimus ir monografijas, kuriose randame Lietuvos gyvenimo nuotaikas, aplinkos vaizdus bei įvykių interpretaciją. Lituanistinių mokymų vadovėliai, naudodami senstelijusį mokymo formą, ribojasi statistiniais duomenimis ir enciklopedine informacija. O tikrasis, gyvas mūsų miestų, miestelių, uostų vaizdas kažkaip prasyta nepastebėtas. Pamiršome, kad ir mūsų miestuose buvo gražių krautuvų, reklamų, viešbučių ir pramogų šalia operos, baletų ir dramos teatrų. Buvo reklamuojamos šukuosenos ir kailiai, prancūziški kvėpalai ir kėlonės ir užsienį. Kažkodėl lietuviai vengia pripažinti komercinio gyvenimo reikšmę, tarsi jis būtų gėdingas. O kartais sena reklama, užtikta nepriklausomos Lietuvos leidiniais, sukelia ne vien nostalgiją, bet ir padeda atkurti pilnesnę, realesnę Lietuvą, kuri iš tikro egzistavo. Mūsų jaunimui turėtų būti įdomu patirti, pvz. "Shell" alyvos bendrovės gaminiai Lietuvoje buvo populiarūs ir visiems pažįstama geltona "Shell" iškaba buvo užtikinama kiekviename Lietuvos miestelyje, kur tik pasiekdavo kadaise populiarūs autobusai. Ir mototiklų Lietuvoje nestigo, nors tais laikais dar negalėjome pasididžiuoti dideliu privačių automobilių skaičiumi.

Vartau Kaune 1938 m. išleistą jubiliejinio "Pavasario" kongreso vadovą. Tai nedidelė, kišeninio formato knygu-tė, kurios pirmus 34 puslapių užima kongreso eigos programa, 35 puslapyje surašyti įvairių asmenų bei organizacijų telefonai su pastaba: "Kad laidai neužsikimštų, prašome telefonu kalbėti trumpai". Čia randame privačių telefonų tokių garsių asmenų, kaip mūsų muziką K. Kaveckio (2-26-26), A. Budriūno, mūsų didžiojo tenoro Kipro Petrausko, kun. St. Railos, prof. J. Ereto, Žemaitių 65, tel. 2-18-29, drauge su nurodymais, kur kreiptis nelaimės atveju. Gale reklamuojama Švento Kazimiero Draugija, nurodant jos tikslus, uždavinius ir registracijos adresus.

Toliau prasideda 28 puslapių komercinės reklamos, pradedant Valst. Draudimo Įstai-ga, apdraudžiančia turtą nuo ugnies, žmogaus gyvybę ir... "nuo kritimo — gyvulius". Svečius į "Pienocentro" užkandines vilioja dailūs kvietimas, pabrėžiantis, kad jose valgyti "skanu, sveika ir pigu". Reklamuoja bankai, "skubiai atliekantys visas banko operacijas" (Tarptautinis Bankas, parduodantis užsienio valiutą, duodantis paskolas, priiman-tis indėlius ir t.t.). Savo medžiagas reklamuoja Akcinė B-vė Kučinskis-Pabedinskiai: jie ragina pirkti "kreipti dėmesį į fabriko ženklą". Atrodo, kad jau ir tada buvo populiariu savo prekę tinkamiausiai pristatyti, ją reklamuoti ir siūlyti.

Vartant leidinį toliau, akys raibsta nuo prekių įvairovės ir reklamų originalumo. "Metalų" fabrikas parūpina reikmenis žemės ūkiui, statybai,

ypač "cinkuotus kibirus su ženklų dugne Ū/B, visoje Lietuvoje labiausiai mėgstamus". Akc. B-vė "Neris", mašinų fabrikas ir špižo liejykla kviečia suinteresuotus asmenis "reikalauti kainininkų ir prospektų". S. Trinkovskis ir K. Arris (Kaunas, Laisvės Al. 21, tel. 2-60-16), siūlo viską elektrai, kaip "Amerikoniškus elektros šaldytuvus", "Weck" konservavimo aparatus ir t.t. B. Polunskio Vaistų Sandėlis, Tekstiles Fabrikas "Klaipėda", importo-eksporto Akc. B-vė "Verslas", "Spauda", pristatanti madų žurnalus bei kitus leidinius ir namus, ir daugelis kitų skelbia savo patarnavimus. Ypač krinta į akis vis dar gyvos pasaulinio garso bendrovės: "Lietuvos-Baltijos Lloydas", įsteigta Anglijoje specialaus įstatymo apsaugoje 1871 m. ir turinti per 2000 agentūrų visame pasaulyje; "Singer" siuvamosios mašinos, "seniai žinomos savo kokybe — patogios išsimokėjimo sąlygos". Pianinus, plokštes ir foto aparatus siūlo J. Karvelio Prekybos Namai. Tą reklamą puošia "Zeiss-Ikon" ženklas ir piešinys, kuriame dailiai apsirėngęs vyras spaudžia aparato mygtuką.

Antras leidinėlis "Pažinkime Lietuvą", išleistas Kaune Lietuvos Turizmo Sąjungos, skiriamas būsimiems turistams, ir skirtas ypač Amerikos lietuviams su specialiai paruoštu tekstu anglų kalba. Kvietimą pasirašė Pr. Barkauskas, A. Vaitkevičius, M. Avietėnaitė, J. Masiliūnas, J. Pečkaitis ir A. Vabalas. Nuostabiai gražus viršelį su V. Augustino nuotraukomis. Leidinys gausiai iliustruotas, parodantis tiek Lietuvos laukų idiliją, tiek modernią Lietuvą su jos pastatais, senovės paminklais ir didingomis panoramomis. Puikiai sudrąguotas straipsnelis "Lietuva — turizmo kraštas" (autorius nepažymėtas) vilioja svečius Lietuvos klimato švelnumu, vasarvietėmis, meškeriojimu, jodinėjimu ir specialiai paruoštais "tūrais".

Leidinyje taip pat teikiama smulki informacija apie kainas, susisiekimo priemones, vizų reikalavimus bei patogaus lankymosi laiką. Toliau seka detalios suplanuotos "vasaros kelionės po Lietuvą", jas padalinus į astuonis "tūrus" nuo vienos dienos iki septynių parų. Surašytos istorinės, senovinės vietos, muziejai, fabrikai, kurortai, garsūs architektūros paminklai, šventovės, pavyzdiniai ūkiai, nurodant ir nakvynių vietas. Paskutiniame puslapyje surašyti "Geresnieji Kau-no Viešbučiai" su kainomis, moderniais patogumais, telefonų numeriais. "Kęstučio" viešbutis vilioja svečius "rūpestinguo patarnavimu, visais patogumais, kaina 4-9 litai parai". "Centralinis Viešbutis" skelbia su pasididžiavimu esą miesto centre prie Igulos šventovės, autobuso sustojimo vietos. "Kambariai su centraliniu šildymu, šiltu ir šaltu vandeniu... Telefonas su miestu, provincija ir užsieniu; gera valgykla".

Kadaise tai būta paprastos "neliteratūrinės" literatūros — pasinaudoti ir išmesti. Šian-

dieną tie leidiniai tampa aukso lobiu: juose gyva tikroji, neapdainuota, poetų neišlaupsinta, istorikų neišgarsinta Lietuva. Tai šalis, kuri, pagal to meto sąlygas, siekė būti moderni ir lygiateisė didžiųjų kaimynų pašonėje. Ne veltui vyresnieji su nostalgija prisimena "senas, geras dienas Lietuvoje". Kur dabar tie, kurie tuos leidinius leido, spausdino, organizavo keliones, darė nuotraukas ir planavo svečių priėmimą? Kur tie viešbučių savininkai ir tarnautojai, pasitikę kadaise svečius iš tolimų kraštų su lietuvišku vaišingumu ir komerciniu apskrumu?

Parodykite jaunimui šio straipsnio ištraukas: tepaskaito, kad ir 1938 m. buvo siūlomi "Amerikoniški elektriniai šaldytuvai", ir lietuviai var-tojo "Shell" benzina, siuntas ir užsienį draudė "Lloyd" bendrovėje. Jei jauniešiams nieko nesakys "Pienocentras", "Maistas" ar "Lietūkis", tai bent tie trys pavadinimai psichologiškai juos suartins su paprastai jiems teikiama labai abstraktiu ir romantišku Lietuvos vaizdu. Tai anot jų, tik dainuojanti, poeziją kurianti, tautinis šokių šokanti ir ūkio darbus mėgstanti tauta. Todėl visi, kurie savo palėpėse, dėžėse, senuose vakuose randate ką nors iš nepriklausomos Lietuvos dienų, nemeskite tu radinį į šiukšlyną: tai palėpėse gulintis lietuviškos praeities auksas, kurį vertėtų paleisti vėl į apy-vartą.

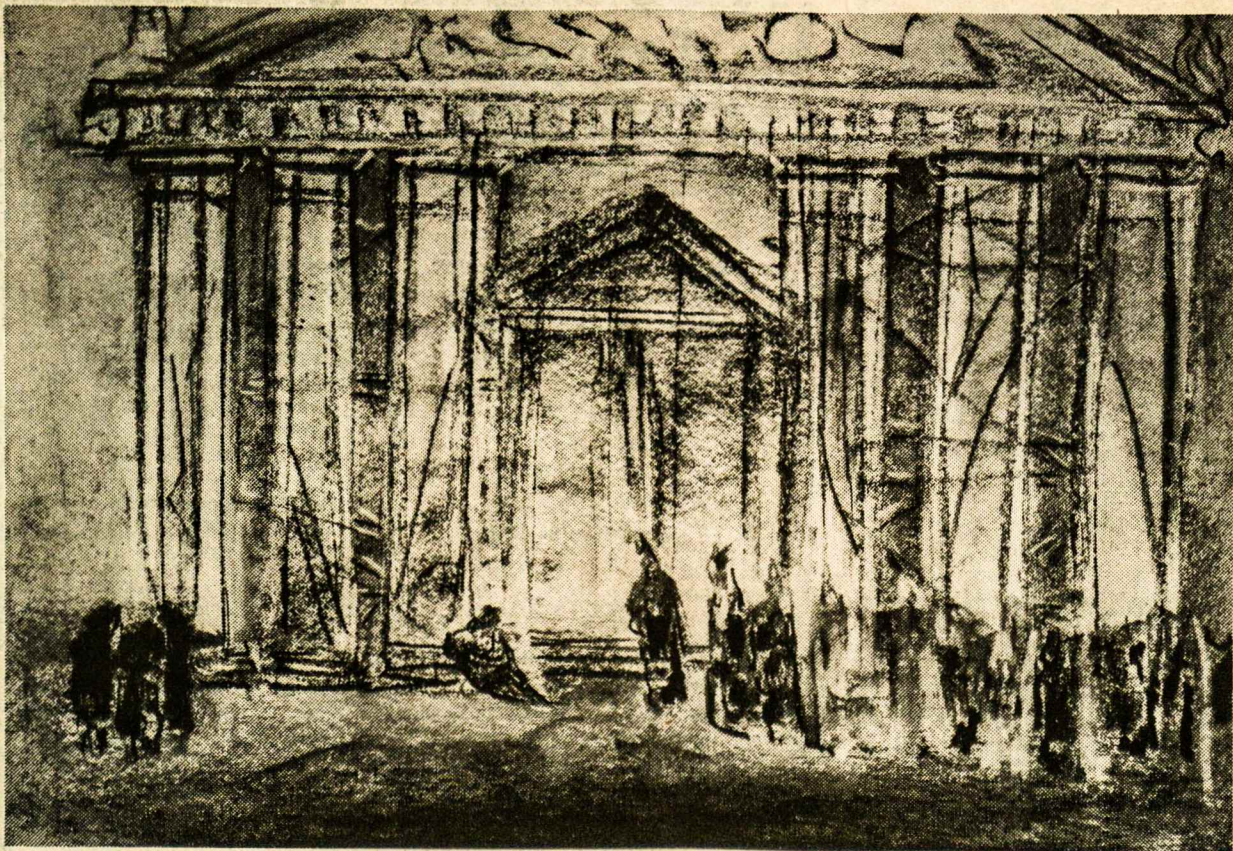
Tiesa, turime apsieiti parodu iš "Aušros" ir dar senesnių laikų. Visa tai vertinga, archyviška ir įdomu mūsų vyresnei kartai, bet nepriklausomos Lietuvos suvenyrai yra dar netolimos, nepaprastai šviesios praeities liudininkai, kurių dėka galima būtų perteikti jaunaisiam mūsų kartai tokia Lietuvą, kokia ji iš tikrųjų buvo: siekianti tapti lygia didžiųjų valstybių šeimoje, plėsti pramonę, prekybą su užsieniu, įieškoti savo gaminiams rinkos, kad tuo užtikrintų ekonominę valstybės egzistenciją.

Nemenkinkime ekonominės gerovės reikšmės: joje glūdi visokio pasiekimo šaknys. Net ir Sovietų Sąjunga bando pasauliui save rodyti iš patios geriausios pusės, visų pirma, nors ir iškraipytai, pabrėždama eilinio valstybės piliečio gyvenimo ekonominę gerovę, kaip tai puikiai iliustravo lietuvių kilmės žurnalistas Tonas Brazaitis, Sovietų Sąjungoje keliavęs šešetą savaičių.

Dar kartą atverčiu reklaminius puslapius: mane, kaip moterį, vilioja MRM kirpykla, Kaunas, Laisvės Al. 29, tel. 20656 arba 27140. "Ilgalaikis plaukų suukavimas-garbnavimas, kirpimas, dažymas ir t.t. Darbai atliekami kuogeriausiai". Kaip gaila, kad tos kirpyklos pasiekti nei jos puikiais patarnavimais pasinaudoti negaliu. Bet šiomis eilutėmis galiu pagerbti jos prisiminimą ir tuo pačiu parašyti sentimentalų nekrologą.

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų nekaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

DARIAUS LAPINSKO — KAZIO BRADŪNO kazimierinės operos „Dux Magnus“ dekoracijų eskizas scenai prie Vilniaus katedros. Dail. Ada Korsakaite-Sutkuvienė. Premjeriniai operos spektakliai bus š.m. rugsėjo 1 ir 2 dienomis laisvojo pasaulio lietuvių religinio kongreso metu Toronte, Kanadoje

Kazimierinė opera „Dux Magnus“

Kazimierinės operos libreto finalinis paveikslas

KAZYS BRADŪNAS

Šios operos premjera įvyks Toronte kazimierinio kongreso metu š.m. rugsėjo 1 ir 2 dienomis. Operos kompozitorius — Darius Lapinskas. Čia spausdiname baigminį operos libreto paveikslą. RED.

(Veiksmas vyksta kada nors ateityje prie tariamų Vilniaus katedros griuvėsių, pačioje atstatomoje katedroje, jos šv. Kazimiero koplyčioje. Uždangai prasiskleidus, scenoje tvyro pastato griuvėsių — kertkampių bloksų krūvos, gūdžiai apšviestos menesienos)

Rečituojantis Sakytojas:
Tai lietuvių tautos šventnamių šventnamis — Vilniaus katedra Ir šventojo Kazimiero Amžino poilsio vieta, Dabar bedieviškojo pavergėjo Išniekinta — Sakraline prasme sugriauta Ir švento karaliaičio kaulai ištręmti Antakalnėn. Gūdi, bet ir herojiška Lietuvos naktis... Tik laikas eina, Ir nesustabdomi jo žingsniai.

(Girdėti lyg didžiulio laikrodžio takselimas, lyg einancio grindiniu žmogaus žingsniai: tik-tak, tik-tak, tik-tak... Iš kairės pusės tuo pačiu taktu ateina su raktais Durininkas, tas pats, kuris buvo pasirodęs antro veiksmo antrame paveiksle)

Durininkas:
Tuojau bus metas atrakinti Katedros duris Ankstybom vyskupo Mišiom, Jau artėjantiems Laikui.

(Durininkas nuo diržo nusisega raktus ir jau rengiasi atrakinti duris, bet staiga nustemba ir atsoksta)

O Viešpatie! Bet kurgi durys?! Kur katedra? Kur durys? Atėjo Laikas ir nelaukia! Aš čia turiu jau atrakinti Ateitin duris! Lietuvos ateitin Ir amžinybėn! Bet kurgi durys, Kurgi durys? Turiu jas atrakinti, Atrakinti, atrakinti...

(Durininkas vaikšto po griuvėsius, vis bandydamas nemamas duris atrakinti. Iš dešinės pusės ateina pirmo veiksmo pirmo paveiklo Burtininkė. Ji neramiai žvalgosi ir tarp griuvėsių kažko ieško)

Burtininkė:
Nei po altorium buvusio Aukuro akmens Ir nei šventos ugnelės pelenų Nerandu: Šalta, Gūdu — Nerandu, Gūdu, gūdu...

(Iš kairės pusės ateina antro veiksmo antro paveiklo Bekojis ir Berankis. Dairoši, kur čia galėtų prisistoti)

Bekojis:
O, nelabieji! Net ubagai Prisėst vietelės nepaliko — Stovėk dabar su viena koja!

Berankis:
Galėjo net ir paskutinės rankos Man jie nepalikti — Ką gi betiesčiai

Aš ta pati, Amžinai gyva Lietuvos Dvasia — Girių, laukų mergaitė Ir motina karalių, Sesuo šventųjų, kankinių, Maldauju ir prašau — O Dieve, Parodyki ir leiski atrakinti Atėjusiam Laikui duris... Maldauju ir prašau...

Durininkas (staiga išbėgęs prie kin):
Aš jau radau duris! Dievo ranka parodė! Atrakinau! Ir Laikas įžengė pro jas. Žiūrėkite! Žiūrėkite! Ateina!

(Scenos gilumoje slydi minia. Ji plinta po katedros griuvėsius. Jon įsijungia ir visi ankstesnieji personažai)

Visų minia:
Ateiname! Jau nesulaikomi! Jau nepataikomi! Jokia kulka! Ateiname! Mes iš pasaulio! Mes iš tėvynės! Mes iš pačių tolimiausių kampų — Iš Sibiro, Iš kancios begalinės, Mes gyvi iš kapų. Gyvi iš kapų! Per ugnį ir ledą Ranka Dievo veda, Ir Laikas jau su mumis. Veda ir atveda — Prikelkime katedrą, Ir šventas Kazimieras grįš. Naktis jau praeina — Darbo giesmę ir dainą Pradėkime. Įnagius į rankas!

(Ima aušti, scena šviesėja, visi pradeda statyti katedrą, keldami bloksus ant bloksų, ryškėja kolonos ir kiti architektūros bruožai)

Visų dirbančiųjų choras:
Ranką, kalną Ir žariją — Tegu katedra Atgyja, — Gyja, gyja, gyja...

Tegu žiebiasi Altoriai — Vaška, vaška Neškit noriai, — Oriai, oriai, oriai... Vainikuokime Koloną, Laužkim amžinąją Duoną, — Duoną, duoną, duoną...

Ranką, kalną Ir žariją — Tegu katedra Atgyja, — Gyja, gyja, gyja... Baltą marmurą, Vitražą! Tegu aukso nusidažo, — Dažo, dažo, dažo...

Tie sidabro Žiedus barsto Anta Karaliaičio Karsto, — Barsto, barsto, barsto... Ranką, kalną Ir žariją — Tegu katedra Atgyja, — Gyja, gyja, gyja...

(Katedros kontūrams išryškėjus ir statybą baigiant, tolimoje

BALYS GAIDŽIŪNAS Tarp skausmo ir vilties

Einu šio miesto gatvėm, Kur mes kasdien praeinam, O nematau — Nei mūrų svetimų, Nei rėkiančių šviesų, Nei svetimos dainos girdžiu. O begalinę tolumoj įžiūriu — Sudegintas tėvų sodybas, Išrautus sodus, Ir kryžių žemėj kryžių skausmą.

Ten, išdraskytoj tėviškėj, Kur tebeverkia lūžę medžiai, Ant akmenuto tako, Vienplaukė motina man moja. Baltuos plaukuos žalia šakelė, Balta skarelė rankoj, Marga lininė liemenėlė, O iš jos balto veido Į žemę kraujas laša.

Reikia skubėt — Rankas sušildyti, Vientavėj sunkioj Gražesnio žodžio pajieškot. O motina geroji Iš tolumos man šaukia: — Dar ten pabūk, Pasėk, ko mes pasėt negalim. Aš skarelė sava Ir ašara sava Ir ašarą nušluostysiu, Ir tau iš tolumos pamosiu.

Klausausi motinos, Girdžiu ir skausmo, Ir vilties aidėjimą — Dienom-naktim žieminiui vėjai, Kraujo auka už maldą.

Kalbą, laisvės žodį, Užmigę mūsų miškuose Ir Sibiro baisybėj, Kapai be kryžių, pavardžių, Ženklių, ženklelių, Kapai didvyrių, Kapai tautos šventųjų.

Pro skausmo rūbą Tie kapai lyg fosforiniai — Išskyla virš laukų, Bažnyčių bokštų, Ir kildami į dangų Veda mūsų žmogų. Jie padeda nurinkti akmenis, Duobes užlyginti, Nušviesti amžių taką, Juoėjo mūsų proseniai, Tėvai ir mūsų broliai, Dabar vaikams eilė atėjus.

Einu šio miesto gatvėm, Nešuosi praeitį, Nešuos ir pareigą tėvynei. Tebegirdžiu ką sakė motina, Stovėjusi ant akmenuto Mūsų amžių tako. Žinau, ir tu girdėjai, Tavoji motina ir tave šaukė — Ji nešasi vilties skarelę, Išbalęs josios veidas Ir kraujas laša. Pakilkime visi! Pavasaris! Dievo valia pražydyt žemė, O motinos valia Reikia išeit į naują sąją! Visiems — Ir čia, ir ten, Gyviems ir mirusiems, Visiems tėvynės motinos vaikams!

Pradingo sniegas nuo kalnų, Kleve varnėnas gieda. Nešk, Indre, mamai dovanų Žibutės melsvą žiedą...

O saulė šypsos nuo dangaus, Vėlai dabar ji gula Gal coca-cola kas ragaus, Aš — skanią beržo sulą. (Pavasarejant, 23 psl.)

Eilėraščiai teigiamai paveiks vaikų estetinius jausmus, savo skambumu bus lengvai jauno skaitytojo įsisavinami, praturtins vaikų žinias iš Lietuvos gamtos, augmenijos, gyvių ir vietovių. Pvz.:

Pro Kėdainius teka upė, Kas — Nevėžis ar Šešupė? O pro Kauną, ar žinai, Kas banguoja amžinai? (Pamoka šeštadieninėje 51 psl.)

Šis puslapis iliustruotas Lietuvos žemėlapiu. Minimoji knygtė, kaip tinkama priemonė kalbos ugdymui, turėtų pasiekti visus vaikus. Šeštadieninėje mokykloje mokytojos galės plačiai panaudoti ją įvairių švenčių progai ir mokomosios medžiagos įsisavinimui.

Jonas Minelga, ŽIOGAS MUZIKANTAS. Iliustravo Diana Kizlauskienė. Išleido JAV LB švietimo tarnyba. Leidimą parėmė Lietuvos fondas. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Čikaga 1983 m., 71 psl. Kaina — \$4.00 JAV. A. Abr.

pasigirsta džiaugsmingi trimitų garsai ir atplaukia giesmės aidai. Visi baigia darbus, nuostabos kupiniais veidais eina scenos prekin, tiesia rankas, lyg kažką rodydami, ir klausosi)

Iš tolo atplaukianti choro giesmė:
O Dieve, Tau šlovė per amžius — Garbingas šventuosiuos, Kurs davei mums tokį patroną Šventą Kazimierą. Atnešam Tau mes auką skaisčią, tyrą, — Visus nuopelnus švento Kazimiero, Švento Kazimiero.

(Visi scenoje giesmės besiklaustantieji neramiai slydi, dar labiau tolin įsižiūrėję)

Rečituojantis Sakytojas:
Žiūrėkite! Žiūrėkite! Jau Karaliaitis grįžta iš Antakalnio! Šventojo karstas nešamas kaip saulė! Gaudžia Vilniaus varpai ir visos Lietuvos! Žiūrėkite! Žiūrėkite! Jau suka Šventaragio slėnin! Arteja katedron!

(Tuo pačiu metu visi lėtai sukas, lyg praeinančią procesiją stebėdami, kairėn scenos pusėn, kol nusigręžia kone į scenos gilumą. Tos gilumos centre nušvin-

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dail. Vlado Žiliaus darbų paroda Bruklinė, Kultūros židinyje, balandžio 7-8 d.d. surengė Niujorko lietuvių skautininkės "Skautų aidui" paremti. Tai buvo antroji individuali dail. V. Žiliaus paroda šiose patalpose. Įdomi tuo, kad jis dabar iš grafikos jau yra perėjęs tapybą. Parodą atidarė Niujorko skautininkių veikėja Birutė Kidolienė. Apie parodą išstatytus naujausius savo tapybos kūrinius kalbėjo pats dail. V. Žilius. Parodai buvo sutelkti 25 darbai, priklausantys "Juodųjų koralų" ir "Žydrųjų peizažų" serijoms. Dail. V. Žilius prisipažino, kad šioms serijoms jis dabar skiria pagrindinį dėmesį, atsisakęs grafikos. Parodos lankytojai išgijo keletą didesnių jo kūrinių.

Tryliktoji ispanų meno ir kultūros festivalį pirmojoje balandžio pusėje surengė Čikagos mokslo ir pramonės muziejus, remiamas kelių didelių bendrovių. Į festivalio parodos atidarymą balandžio 6 d. buvo įjungtas iškilus ispaniškų tautų kompozitorių kūriniių rečitalis. Programai atlikti buvo pakviesti keturi menininkai: sol. Dalia Kučėnienė, fleitistė Margaret Neuhaus, pianistas Enrique Arias ir gitaristas Paul Henry. Ypatingo publikos dėmesio bei ispanų menininkų įvertinimo susilaukė sol. D. Kučėnienė, juos stebinusi puikia ispaniškų ir portugaliskų dainų interpretacija, prašnekusi ispanų kalba.

Dvidešimt antrajam "Dirvos" novelės konkursui kūrinių laukiamą iki š. m. birželio 15 d. Novečių rankraščiai turi būti parašyti mašinėle, pasirašyti slapvardžiu. Tikrąją autoriaus pavardę, jo adresą ir telefono numerį reikia įdėti į užklijuotą vokelį ir jį įjungti į bendrą voką su novelės Konkurso nelaimėjus, tas vokelis nebus atplėstas. Nepremijuoti rankraščiai bus gražinami tik autoriams prašant. Konkurso laimėtojų laukia mecenato Simo Kašelio \$600 premija. Konkurso skirti kūrinių siūniami šiuo adresu: "Dirva", novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103, USA.

Sol. Aldona Stempuzienė, mezosopranas, tradiciniu tapusį metinį dainų ir arių koncertą surengė Klivlande, Dievo Motinos parapijos salėje. Pirmojoje koncerto dalyje ji atliko jokiai operai nepriklausančią koncertinę L. Beethoveno ariją "Ah! Perfido", Felikso Bajoro "Sakmių suita", kuriai panaudota tautosakinė Kazio Būgos surinkta medžiaga, ariją "Sudie, miškai" ir retai girdimos P. Čaikovskio operos "Orleono mergelė". Antroji dalis buvo pradėta velionies Jono Švedo dainom "Prisijaukinsi sakalą" ir "Pasakų sakalas", kuriom jis panaudojo montrealiečio poeto Henriko Nagio eilėraščius, užbaigta Manuelio de Falla "Septyniomis ispanų liaudies dainomis". Virš programos padainavo dvi arijas: "Pasakykite jai, mieli žiedai" iš Ch. Gounod "Fausto" ir "Habancrą" iš G. Bizet operos "Carmen".

Kultūrinis kovo 31 d. subatvakaris Bostone buvo skirtas susipažinti su Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos išleista knyga "Laisvės besiekiant". Įvadiniiu žodžiu ji pradėjo subatvakarių komisijos prim. Edmundas Cibas. Programos vadovas Stasys Santvaras trumpai aptarė šio leidinio reikšmę bei jo paskirtį, dalyvių supažindino su paskaitininkais — dr. E. Marijošūte-Vaišniene ir inž. V. Izbicku. Pastarasis pateikė konkrečių duomenų apie Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos atsiradimą vokiečių okupacijos metais, supažindino su jos siekiais bei atliktais darbais. Knygos "Laisvės besiekiant" aptartį atliko dr. E. Marijošūte-Vaišniene. Joje yra sutelkti sąjungai priklausiusių aktyvių narių dokumentuoti atsiminimai. Jie ypač svarbūs tiems lietuviams, kuriems neteko matyti ir išgyventi vokiečių okupacijos įvykių Lietuvoje, turėti ryši su antinacine rezistencija. Pusė knygos yra parašyta buvusio Kūno kultūros rūmų direktoriaus dr. Algirdo Vokietaičio, supažindinantis su pagrindine veikla, kurioje jam pačiam teko dalyvauti. Kultūros rūmuose buvo slapstas Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos skyrius, ten spausdines ir platines pogrindžio laikraščius. Išleistoji knyga atskleidžia faktą, kad tada buvo naikinami ne tik žydai, bet ir lietuviai. Į subatvakario dalyvių klausimus atsakinėjo abu paskaitininkai ir Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos pirm. P. Žičkus.

Lietuvių kalbos komisija Vilniuje priėmė ir patvirtino kelis nutarimus. Pirmiausia nutarta, kad žymių žmonių vardais pavadinotos įstaigos, organizacijos, gatvės, aikštės reikia vengti papildo "vardas". Tiesiog rašyti: Salomėjos Neries mokykla (ne S. Neries vardo mokykla), J. Greifenbergerio gamykla, J. Černiachovskio tiltas, Kutuzovo aikštė ir pan. Išnagrinėta ir mokslo laipsnių pavadinimų vartosena, prie jų pridėdant žodį "mokslių". Tad turi būti rašoma: filologijos mokslų daktaras (kandidatas), architektūros mokslų daktaras (kandidatas) ir t.t. Reikia vengti: filologijos daktaro ir kandidato, architektūros daktaro bei kandidato. Kitas komisijos nutarimas palietė XVII š. lietuvių rašytojo Širvydo-Sirvydo pavardę, kuri buvo rašoma dvejojai. Esą istorikai ir kalbininkai įrodė Širvydo versijos autentiškumą. Nutarta šį rašytoją vadinti Širvydu, atitinkamai pakeisti jo pavardę turinčių gatvių, aikščių pavadinimus.

"Pabaltijo teatrų pavasario" festivalis po 26 metų pertraukos vėl buvo surengtas Vilniaus dramos teatro scenoje. Jame Lietuvai, turinčiai rengėjos teises, atstovavo du geriausi 1983 m. pastatymai: V. Bubnio romano "Po vasaros dangum" inscenizacija Vilniaus dramos teatre ir Č. Aitmatovo romano "Ilga kaip šimtmečiai diena" inscenizacija Vilniaus jaunimo teatre. Svečiai galėjo atsivėžti tik po vieną geriausią 1983 m. spektaklį. Latvijos A. Upyčio teatras Vilniui atvažiavo su vengro dramaturgo E. Ileso pjesė "Ispanų Izabelė". Estijos V. Kingisepo teatras — su J. Krūsvaio "Debesų spalvomis", Gudijos J. Kolaso teatras — su A. Dudarevo "Vakaru", Kaliningrado srities teatras — su F. Abramovo romano "Namas" inscenizacija. Pereinamąjį festivalio prizą, sukurta skulptoriaus A. Žukausko, laimėjo Vilniaus jaunimo teatras už G. Kanovičiaus inscenuotą Č. Aitmatovo romano "Ilga kaip šimtmečiai diena" spektaklį. Režisierius diplomą įteiktas to spektaklio sukūrėjui E. Nekrošui, muzikos — kompoz. F. Latėniui. Geriausiu režisieriumi betgi pripažintas Estijos V. Kingisepo teatro vyr. rež. M. Mikiveris už J. Krūsvaio pjesės "Debesų spalvos" pastatymą. Diplomai už geriausius moterų vaidmenis išteikti latvei A. Kairišai už karalienės Izabelės vaidmenį E. Ileso pjesėje "Ispanų Izabelė" ir estei I. Ever už motinos vaidmenį "Debesų spalvos". Geriausiu vyro vaidmens atlikėju buvo pripažintas gudas T. Koktyšas A. Dudarevo pjesėje "Vakaras", geriausia dailininkė — latve I. Kundzinė, sukurusi drabužių eskizus spektakliui "Ispanų Izabelė". Sekančiais metais "Pabaltijo teatrų pavasario" festivalis bus surengtas Rygoje. V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 24 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
		90 dienų termin. indėlius	9 1/2 %
		180-185 d. termin. ind.	9 3/4 %
Pirmadieniai	10-3	term. indėlius 1 metų	10 %
Antradieniai	10-3	term. indėlius 2 metų	10 1/2 %
Trečiadieniai	uždaryta	term. indėlius 3 metų	10 1/2 %
Ketvirtadieniai	10-8	pensijų s-tą	10 %
Penktadieniai	10-8	spec. taup. s-tą	8 %
Šeštadieniai	9-1	taupomąją s-tą	7 3/4 %
Sekmdieniais	9-12.30	depozitų-čekių s-tą	6 %
		DUODA PASKOLAS:	
		asmeninės nuo	12 %
		mortgicinus nuo	11-13 %
ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.			

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimeame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. **MOSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS**

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Dan Air

Atlieku vėsinimo ir šaldymo sistemų remonto darbus namuose, automobiliuose ir komerciniuose pastatuose.
Savininkas — Danny Jurėnas
Toronto tel. 233-9185 (tarnyba veikia 24 valandas)

HOMETARIO

Real Estate Ltd. Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio draudžiai? Prieš mokėdami, pažiūrėkite į mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviestu (1 pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

PROGRESS

REAL ESTATE LTD. REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamoj nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus **A. Blūdžius**
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
pataisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sovietų Sąjungą
sustabdomi nuo liepos 16 d., 5 v.p.p. Norintieji
pasinaudoti nelaukite paskutinės dienos.

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bakeoven) ir visi mechaniniai taisymai.
Parduodu vartotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 **FILTSOS BROS**

Telefonai 533-8451, 533-8452

Ledo ritulio komanda Toronto II, laimėjusi pirmą vietą Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynėse Toronte š. m. balandžio 28-29 d. d. Nuotr. A. Janeliūno

Pastabos apie sporto žaidynes

"Aušra" ir "Vytis" — krepšinio nugalėtojai

Š. m. balandžio 28-29 d.d. Toronte įvyko metinės Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynės. Toronte "Aušros" krepšininkai trečią kartą iš eilės laimėjo pirmą vietą vyrų A varžybose. Toronte "Vytis" krepšininkai laimėjo vyrų B klasės varžybas.

Vyrų A klasės krepšinio užbaigai susitiko 1983 m. baigmininkai — Toronto "Aušra" ir Detroito "Kovas". Žaidimas prasidėdama neįymia "Kovo" persvara, bet "Aušra" laimi pirmą puslaikį 39-38. Antrame puslaikyje "Aušra" pasiekia 12 taškų persvarą ir tik žaidimo pabaigoje "Kovas" mažina skirtumą iki 8 taškų. Galutinė pasekmė 83-75 "Aušros" naudai.

"Aušra" buvo geresnis vienetis ir gerai pasirodęs rungtynėms. "Kovas" buvo pajėgus laimėti rungtynes, bet nepavyko metimai. Trūko ir šilingo greitų praėjimų.

Kitos šios klasės pasekmės: "Neris" — "Žaibas" 118-96, "Lituania" — H. "Kovas" 80-71, D. "Kovas" — Niujorkas 94-78. Pusbaigimo varžybos: "Aušra" — "Neris" 106-86, D. "Kovas" — "Lituania" 88-71. Trečią vietą laimėjo "Lituania", įveikusi "Nerį" 57-53.

Vyrų B krepšinio baig. žaidime Toronte "Vytis" įveikė H. "Kovą" 71-65. Žaidimo eigoje vytičiai pasiekė 12 taškų persvarą, tačiau pabaigoje "Kovo" krepšininkai pasiekė sušvelnino iki 6 taškų. "Vytis" laimėjo 71-65 pasekme.

Kitos pasekmės: "Vytis" — D. "Kovas" 88-50, "Aušra" — "Lituania" 77-72, H. "Kovas" — Londono "Tauras" 75-63. Pusbaigimis: "Vytis" — Cicero "Ateitis" 86-77, H. "Kovas" — "Aušra" 101-88. "Aušra" laimėjo III vietą, įveikusi "Ateitį" 95-94.

Jaunių A krepšinio varžybas laimėjo D. "Kovas", baig žaidime nugalėjęs H. "Kovą" 78-50. Trečią vietą laimėjo "Lituania", įveikusi "Aušrą" 90-50. Jaunių B varžybas laimėjo "Lituania", baig žaidime įveikusi "Nerį" 67-41. Trečią vietą laimėjo "Aušra" nugalėjusi D. "Kovą" 58-45. Jaunių C varžybose dalyvavo 3 komandos. Klivlando "Žaibas" laimėjo pirmą vietą, įveikęs "Nerį" 54-49 ir H. "Kovą" 62-50.

Vyrų tinklinio laimėtojai: 1. Bostono "Grandis", 2. Čikagos "Neris", 3. Klivlando "Žaibas" — "Aušra". Tinklinio varžybos buvo aukšto lygio. Gaila, kad rengėjai jo neparodė visuomenei baigminiuose žaidimuose.

Moterų tinklinis nebuvo aukščiausio lygio, bet ir čia matėsi iškilų žaidikų. Laimėtojai: 1. Čikagos "Žardis", 2. "Grandis", 3. "Aušra". Mergaičių A ir B varžybas laimėjo tos pačios tinklininės: 1. "Neris", 2. Niujorko "Atletės".

Stalo tenisas. Neatvykus klivlandiečiams, varžybose tedalyvavo 7 žaidikai iš Hamiltono ir Toronto. Varžybas laimėjo A. Saunoris iš Hamiltono, baig žaidime du kartus įveikęs irgi Hamiltono Daiva Kuperskytę. Pirmas susitikimas buvo labai atkaklus, kurį A. Saunoris laimėjo 21-18, 21-17. Pažinęs savo priešininkę, meisteris antrąjį susitikimą laimėjo gana lengvai.

Žaidynės praėjo sklandžiai. Jas paminėjo ir Toronto dienraščiai "The Toronto Sun", "Globe and Mail". Pastarasis priminė lietuvių pamėgtas krepšinio tradicijas, įdėjo "Vytis" ir "Kovo" rungtynių nuotrauką, kurioje matėsi "Aušros" K. Simonaitis, V. Kneitas, L. Azubalis, "Kovo" R. Bartininkas. A.S.

VYČIO ŽINIOS

34-jų žaidynių meisteriai. Toronte įvykusiose Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynėse "Vyčio" krepšininkai laimėjo pirmą vietą vyrų B klasės varžybose ir pirmą kartą tapo šios klasės meisteriais. Praeitieji vytičiai kelis kartus pasiekė šios klasės baigminius žaidimus, tačiau I vietą laimėjo pirmą kartą. Varžybų eigoje vytičiai įveikė Detroito "Kovą" 88-50 ir Cicero "Ateitį" 86-77. Baigminiame žaidime vytičiai nugalėjo Hamiltono "Kovą" 71-65. Meisterių komandoje žaidė: Kneitas 39, Duliūnas 39, L. Azubalis 12, Pollman 50, R. Karpis 26, Simonaitis 56, Slapšys, Putrimas 8, Stravinskas 2, Stanulis 4, Karpis P. 2. Žaidimui suma-

nai vadovavo R. Duliūnas, nors sužeista koja trukdė sėkmingesniai žaidimui. Taikliais metimais išsiskyrė K. Simonaitis, V. Kneitas ir R. Karpis.

Jauniai A. Pirmose žaidynių rungtynėse pralaimėjo Čikagos "Lituaniai" 52-75. Sekančiose rungtynėse nugalėjo Čikagos "Nerį" 87-63 laimėjo V vietą. Komandoje žaidė: R. Karpis 26, L. Azubalis 48, Dunderas 2, Karpis P. 28, R. Stanulis 25, Simonaitis 3. Komandoje gerai žaidė R. Karpis ir R. Stanulis, tačiau daugiausia vilčių teikia atečiai Linas Azubalis.

Žaidynėse taip pat dalyvavo "Vyčio" tinklininkai, tinklininės ir stalo tenisininkai, tačiau laimėjimų pasiekti nepavyko.

Vyčio krepšininkai York lygos pirmenybių varžybose laimėjo I vietą savo grupėje, pateko į baigminius žaidimus, bet juose pralaimėjo. Tuo ir baigė 1984 m. pirmenybes. A.S.

AUŠROS ŽINIOS

Š. m. balandžio 28-29 d.d. Toronte įvyko 34-tos Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynės. "Aušros" vyrų A krepšinio komanda laimėjo jau trečią kartą krepšinio meisterio vardą ir Klivlando miesto burmistro taure, kuri tapo Aušros klubo nuosavybe. Balandžio 28 d. Kipling gimnazijos patalpose "Aušros" vyrai nugalėjo Čikagos "Nerį" 106-86. Šios rungtynės buvo sparčios, bet vidurio aikštė ir savo lentą kontroliavo "Aušros" vyrai.

Balandžio 29 d. Humber gimnazijos patalpose baigminėse rungtynėse susitiko Detroito "Kovas" — "Aušra", "Kovas" pradėjo sparčių žaidimą, bet "Aušros" gynėjai stabdė ir perėjo į komandinį žaidimą. Tuo būdu laimėjo rungtynes 83-75. Aušros vyrai prieš "Nerį" ir Detroito "Kovą" sužaidė gerą užtikrintą komandinį žaidimą.

Vyrų komandoje žaidė: Sigitas Žulys, Kęstutis Bartusevičius, Edm. Norkus, Ramunas Underys, Vidas Dementavičius, Jim Zoet, Romas Kaknevičius, Vytas Gataveckas, Andrius Baziliauskas, Indrek Kongats, Andrius Valiekas, Steponas Arlauskas.

"Aušros" vyrų B komanda laimėjo III vietą. Komandai trūksta susižaidimo. Bandė, bet negalėjo išvystyti komandinio žaidimo. Jaunių A laimėjo IV vietą. Jiems trūkstą ūgio ir šiek tiek laimės.

Jaunių B laimėjo III vietą. Jiems dar labai trūksta patyrimo, bet gera klubo ateitis.

Tinklinyje "Aušros" vyrai laimėjo III vietą, moterys — taip pat. Abiem komandom trūksta komandinio susižaidimo. K.Š.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

yra pagrindinės negerovių šaknys. Apskritai ta kalba liudija, kad žmogus yra praradęs protinę pusiausvyrą.

Aukų galėjo būti gerokai daugiau, bet įsisiutėjusį puskarininką D. Lortie, sutramdė be jokio ginklo rankose priėjęs parlamento saugumo viršininkas R. Jalbertas, 63 metų amžiaus atsargos majoras, pasiūlęs jam atvirą vieno kario pokalbį su kitu kariu. Atrodė, toks jo traktavimas 25 metų amžiaus jaunuoliui D. Lortie padarė didelį įspūdį. Tas pokalbis R. Jalberto raštinėje truko keletą valandų. D. Lortie pradėjo apgailestauti nekaltų žmonių nušovimą bei sužeidimą. R. Jalbertas pasiūlė jam padėti, paskambino karinės Val-Cartier bazės viršininkui plk. A. Roy ir leido puskarininkui D. Lortie su juo pasikalbėti. Vėliau R. Jalbertui paskambino jo karo tarnybos laikų bičiulis plk. J. Painchaud, taip pat pradėjęs ilgą pokalbį su puskarininku D. Lortie. Tėviškas traktavimas jį nuramino. D. Lortie pradėjo apgailestauti padarytą klaidą ir sutiko pasiduoti karinei policijai. Policijos su taikliaisiais šauliais apsup-

Ateitininkų žinių

Rekolekcijos jaunimui 15-20 m. amžiaus įvyks birželio 1-3 d.d. Loretto Sky Resort. Kaina \$5 asmeniui. Kreiptis į Tada Slivinską 439-7848. Nepraleiskime progos dvasiškai pastiprėti smagioje aplinkoje.

V. Kolyčius informaciniame pokalbyje supažindino studentus ateitininkus — kandidatus su įvodžio prasme.

Koordinacinis komitetas posėdžiavo ir aptarė metinės šventės reikalus gegužės 13 d.

Metinė Toronto ateitininkų šventė įvyks gegužės 25-26 d.d. Šeštadienį, 10.30 v.r., Prisikėlimo par. Parodų salėje kun. dr. F. Jucevičius skaitys paskaitą studentams ir moksleiviams. Jaunučiai ir jauniai tuo laiku susirenka pas seselles. 12 v. — bendri pietūs, 1 v.p.p. — 4 v.p.p. iškyla visiems į Etienne Brule parką, 7 v.v. — poezijos ir muzikos vakaronė visiems Prisikėlimo par. Parodų salėje. Sekmadienį, 10 v.r., įžodis Prisikėlimo šventoveje, 10.15 v.r. — Mišios, po jų — agapė pas seselles, L. U.

Skautų veikla

• Romuvos stovyklavietė atidaryta gegužės 5-6 d.d. vadovų iškyloj. Pirmieji nuomininkai stovyklaus šio mėnesio pabaigoje.

• Gegužės 7 d. XXI-os Romuvos stovyklos organizatoriai aptarė programą. Stovyklaujama skitimis, kurios bus sudarytos pagal patyrimo laipsnius. Stovykla prasidės liepos 28 d., baigsis rugpjūčio 11 d.

• Birželio 2 d. — "Šatrijos" tunto iškyla. Prisideda ir "Rambyno" broliai. Specialus autobusas važiuos nuo Prisikėlimo parapijos 11.30 v.r. ir grįš 6 v.v.

• Birželio 4 d. 7.30 v.v. skautų būkle — XXI Romuvos stovyklos vadovų-vių pasitarimas. Visus kviečia dalyvauti sesė Aldona.

• Ruoškimės dalyvauti lituanistikos seminare skautų-čių vadovams rugpjūčio 18-25 d.d. St. Joseph Christian Life Center, 18485 Lake Shore Blvd., Cleveland, Ohio 44119, USA. Registruoti iki birželio 1 d. adresu: D. E. Dukienė, 4629 S. Mozart St., Chicago, IL 60632, USA. Tel. 312 — 376-2153. Pilnas seminaro mokesčio \$130. Č. S.

tan parlamentan buvo atsiųsti du karinės policijos atstovai, kuriems D. Lortie atidavė savo ginklus.

Vėliau paaikškėjo, kad puskarininkis D. Lortie yra kilęs iš Kvebeko miesto, turi tik prancūziškai kalbančią žmoną ir du mažus vaikus, atlieka tiekimo pareigas karinėje Carp bazėje. Ten yra dar ministerio pirm. J. Diefenbakerio laikais 1959 m. įrengtas požeminis bunkeris Kanados vyriausybės apsaugai nuo atominio karo. Iš bazės D. Lortie buvo išvykęs atostogų. Niekas nežino, kaip jam pavyko gauti ir išsinešti automatinius ginklus.

Puskarininkį D. Lortie teis civilinis teismas. Karinis tribunolas tokiais atvejais nusiplauna rankas, kol nėra padarytas civilinio teismo sprendimas. Tada karinis tribunolas turi teisę pridėti naujų kaltinimų. Civiliniame teisme D. Lortie buvo apkaltintas triguba pirmo laipsnio žmogžudyste, už kurią paprastai susilaukiama kalėjimo iki galvos ir bausmės dovanojimo tik po 25 metų. Pirmą kartą Kanados istorijoje įvykusios masinės žudynės parlamente liudija, kad jų gali susilaukti ir kiti Kanados parlamentai, jeigu nebus imtasi saugumo priemonių. RCMP policija tuoju pat sustiprino ministerio pirm. P. E. Trudeau apsaugą. Jį, parlamentant atvažiavusį neperšaukiamu automobiliu, dabar iki pat raštinės durų lydi šeši civiliniai draubūžiais apsirengę RCMP saugumiečiai. Stropiau tikrinamos dokumentinės parlamento tarnautojų kortelės, svečiai turi pereiti pro aparatą, jieškantį metalo.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
9 1/2% už 90 dienų term. indėl.
9 3/4% už 6 mėn. term. indėlius
10 % už 1 m. term. indėlius
10 1/2% už 2 m. term. indėlius
10 1/2% už 3 m. term. indėlius
9 1/2% už pensijų planą
9 % už namų planą
8 % už specialią taup. s-tą
7 3/4% už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo ..... 12 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų ..... 12 %
2 metų ..... 12 1/2 %
3 metų ..... 13 %
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų ..... 11 %
(variable rate)

AKTYVAI virš 39 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniai ir penktadieniai — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniai — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniai uždaryti)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.

Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto įkainavime (Capital Gains), investacijose, mortgicijų parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A. E. LEPAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *

(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 537-3431
Namų 769-9424

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.

* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienei arba Vidai Šiaučiulienei

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

Dabar turime įvairių silkių pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkių)

Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas.
Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

• atlieku visus elektrinius darbus — namų, istaigų, įmonių
• parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
• įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
• atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Greitas ir tikslius patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo

TORONTO

Anapilio žinios

— Ilgojo savaitgalio proga ateinantį sekmadienį, gegužės 20 d., 11 v.r. bus Mišios ir Wasagoje, Gerjo Ganytojo koplyčioje.

— Kapinių lankymo diena — gegužės 27; Mišios kapinėse — 3 v. p.p. Po to — šventinami nauji paminklai. Wasagoje tą sekmadienį pamaldų nebus.

— Pakrikštyta dr. Antano ir Lilijos (Zenkevičiūtės) Paveičių dukrelė vardu Audra-Lilija.

— Vajus koncertiniam pianinui įsigyti tęsiasi toliau. Komiteto pirmininkas — dr. A. Paveičius, nariai — D. Garbaliuskienė, J. Govedas, S. Žiemelytė.

— KLB moterų dr. J. Lietuvos kankinių par. skyriaus 35-rių metų sukakties šventė — birželio 10, sekmadienį. Po 11 v.r. Mišių — pamėnėjimo išklmė Anapilio salėje ir valšės.

— Kun. K. Kaknevičiaus primicijos — birželio 24, sekmadienį, 4 v.p.p. Bilietai — kvietimai gaunami parapijoje arba pas R. Celejewską tel. 231-8832.

— Maironio mokyklos mokiniai mokslo metų užbaigos proga gegužės 13 d. 11 v.r. Mišiose atliks gražias aukojimo apeigas. Vadovavo mokyklos vedėja G. Paulionienė.

— Aukojų: "LKB Kronikai" \$50 kat. moterų skyrius, lietuvių kapinėms \$25 J. Stonkus, parapijai \$100 J. Prišcepionka.

— Mišios gegužės 20, sekmadienį, 10 v.r. — už Ališauskų ir Šimanskų mirusius, 11 v.r. — už a.a. Virginiją Kasperavičiūtę ir Kasperavičių mirusius.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldas gegužės 20, sekmadienį 11.15 v.r. laiks kun. P. Dilys.

— Sv. Rašto apmąstymai — gegužės 17 d., 7 v.v., parapijos salėje.

— Gegužės 26, šeštadienį, 4 v.p.p., šventovėje bus palaiminti Paul-Gordon Stinson ir Silvija-Violeta Taraila bendram vedybiniam gyvenimui.

— Visuotinis parapijos narių susirinkimas — gegužės 27 d. po pamaldų šventovėje. Bus svarstomi parapijos tarybos pasiūlymai: 1. įsteigti fondą lietuviams studijuoti evangelikų teologiją; 2. planai padėti prof. M. Trautrimui gilinti teologijos studijas.

Lietuvių namų žinios

— Motinos dieną šventė apie 500 svečių. LN vyrų būrelis pirm. J.V. Šimkus savo sveikinime pagerbė visas lietuves motinas, simboliškai įteikdamas rožių puokštę O. Indrelienei. Visos LN atsilankiusios motinos buvo sutiktos su gėle ir pavaišintos vynu.

— Vis dažniau pasitaiko, kad organizacijos naudoja LN patalpas prieš tai neužsisakiusios ar nepranešusios administracijai. Budintis tarnautojas nėra įgaliotas skirstyti patalpas naudojimui ar iš viso leisti bet kokioms patalpoms naudotis, jei jos nėra tam paruoštos ir įtrauktos į tvarkaraštį. Pasitaiko, kad net budintis tarnautojas tai diena nebūna paskirtas. Atelyje LN patalpas bus leidžiama naudotis tik iš anksto, bent prieš porą dienų, darbo valandomis užsakytomis patalpomis.

— Socialinės pagalbos darbuotoja Vida Duliūnienė, grįžusi iš atostogų, pradėjo dirbti LN. Socialinės pagalbos reikalais kreiptis tel. 532-3311.

— Mississauga, buvęs Toronto priemiestis, tapo atskiru miestu prieš 10 metų ir jau turi apie 350.000 gyventojų. Čia yra įsikūręs ir Anapolis su lietuvių kapinėmis, Lietuvos kankinių šventove, klebonija, salėmis ir aikštelėmis. Gegužės 8 d. įvyko prakasimas žemės statomai miesto rotuše. Apeigas atliko Ontario gubernatoriaus John Aird, dalyvaujant daugeliui žymūnų. Lietuviams atstovavo klebonas kun. J. Staškus ir A. Rinkūnas. Meninę programą atliko mokyklos choras, vadovaujamas Danutės Kušlikytės. Naujasis pastatas atsi-eis 50 mil. dol.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINI-KA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniams ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. (416) 533-8008.

PARDUODAMAS AUTOMOBILIS "Horizon Chrysler" 1980 m. automatinis, keturiuos mažai varčios padangos. Parduosim daugiausia pasiūliui (best offer). Teirautis tel. 536-9316 bet kurio laiku arba vakarais tel. 248-8066 Toronto.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI. Baliai, vestuvės, sužadėtuves, paren-gimai namuose ir laidotuvių pusrėčiai. Skambinti pirmadieniais, ant-radieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Gegužės 13 d. per 10.15 v. Mišias giedojo "Volungės" choras, Maironio mokyklos mokiniai, užbaigdami mokslo metus, atliko Mišių skaitymus.

— Susituokė Rūta Tamulionytė su Gerald Rušnavičiumi.

— Gegužės 11 d. palaidota a.a. Marcelė Švelnytė, 90 m. amžiaus.

— Pakrikštytas: Daniel-Robert, Danos (Krilavičiūtės) ir Robert Slykhuis sūnus; Mindy-Indrė, Živilės ir Jaunučio Šelmių dukte.

— Gegužinės pamaldos šokiadieniais — 7 v.v., šeštadieniais litanija skaitoma po 9 v. Mišių, o sekmadieniais litanija giedama po 11.30 v. Mišių.

— Jau vyksta registracija į vasaros stovyklas. Lietuviškai nekalbantiems lietuvių kilmės vaikams stovykla bus liepos 1-14 d., lietuviškai gerai kalbantiems — liepos 14-28, jaunų šeimų — nuo liepos 28 — rugpjūčio 4.

— "Dux Magnus" operos bilietai pardavinėjami salėje po Mišių.

— Religiniam pasaulio lietuvių katalikų kongresui rinkliava bus birželio 17 d.

— Parapijai aukojo: L.G. Matukai \$200, latviai katalikai Velykų proga \$135, G.H. Chvedukai \$100, S. Čepionienė \$80; po \$50: J. Berzinskas, P. Gaidelis, R.M. Rusinai; "LKB kronikai" \$65: Mažėlikų gimnazijos mokiniai, prel. J. Tadarauškas; religinei Lietuvos šalpai: P. Gaidelis \$50; Motinos dienos novenos proga: dr. G.M. Škrinskai \$100, A. Rimkus \$60; po \$50: J. Aviziūs, A. Artiekonis, B. Maskeliūnas; klierikų fondai: E.K. Šlekiai \$50; vienuolynui: A.A. Šmigelskai \$100; "Ausros" sporto klubui: RPLK kongresui: Šv. Pranciškaus trečiojo ordino Prisikėlimo parapijos kongregacija \$200; "Share Life" surinkta \$1,093.

— Mišios gegužės 20, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Joną Kučinską, 9.30 v.r. — už Smolskių mirusius, 10.15 v.r. — už gyvas ir mirusias motinas, už a.a. Vladą Stanulį, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. — už a.a. Joną Kalinauską.

— Motinos diena Anapilyje paminėta gegužės 13 pamaldomis šventovėje ir specialia išklmė salėje, kur dalyvavo apie 300 asmenų. Išklmę pradėjo parapijos jaunų šeimų komisijos pirm. V. Narušis, sveikindamas motinas ir pakviesdamas programas pranešėja "Vilniaus" karalaite Dainą Kalandraitę. Rūpestingai paruoš-tą meninę programą atliko mokiniai — L. Mockutė, V. Bijūnaitė, sesutės Paulionytės, G. Batūra, p.p. Karasiejų ir Gaiziūčių vaikai, sesutės Gurklytės, Pargauskaitė ir Maironio mokyklos choro dalis, vadovaujama muz. D. Viskontienės, akompanuojama muz. J. Govėdo. Dalyviams ypač stebino 11 metų amžiaus pianistas Gintaras Batūra didele pažanga muzikoje. Šaunias vaišes paruošė ir visus sklandžiai aprūpino maistu J. Bubulienė su savo talkininkėmis.

— Motinos diena Anapilyje paminėta gegužės 13 pamaldomis šventovėje ir specialia išklmė salėje, kur dalyvavo apie 300 asmenų. Išklmę pradėjo parapijos jaunų šeimų komisijos pirm. V. Narušis, sveikindamas motinas ir pakviesdamas programas pranešėja "Vilniaus" karalaite Dainą Kalandraitę. Rūpestingai paruoš-tą meninę programą atliko mokiniai — L. Mockutė, V. Bijūnaitė, sesutės Paulionytės, G. Batūra, p.p. Karasiejų ir Gaiziūčių vaikai, sesutės Gurklytės, Pargauskaitė ir Maironio mokyklos choro dalis, vadovaujama muz. D. Viskontienės, akompanuojama muz. J. Govėdo. Dalyviams ypač stebino 11 metų amžiaus pianistas Gintaras Batūra didele pažanga muzikoje. Šaunias vaišes paruošė ir visus sklandžiai aprūpino maistu J. Bubulienė su savo talkininkėmis.

— Motinos diena Anapilyje paminėta gegužės 13 pamaldomis šventovėje ir specialia išklmė salėje, kur dalyvavo apie 300 asmenų. Išklmę pradėjo parapijos jaunų šeimų komisijos pirm. V. Narušis, sveikindamas motinas ir pakviesdamas programas pranešėja "Vilniaus" karalaite Dainą Kalandraitę. Rūpestingai paruoš-tą meninę programą atliko mokiniai — L. Mockutė, V. Bijūnaitė, sesutės Paulionytės, G. Batūra, p.p. Karasiejų ir Gaiziūčių vaikai, sesutės Gurklytės, Pargauskaitė ir Maironio mokyklos choro dalis, vadovaujama muz. D. Viskontienės, akompanuojama muz. J. Govėdo. Dalyviams ypač stebino 11 metų amžiaus pianistas Gintaras Batūra didele pažanga muzikoje. Šaunias vaišes paruošė ir visus sklandžiai aprūpino maistu J. Bubulienė su savo talkininkėmis.

— Motinos diena Anapilyje paminėta gegužės 13 pamaldomis šventovėje ir specialia išklmė salėje, kur dalyvavo apie 300 asmenų. Išklmę pradėjo parapijos jaunų šeimų komisijos pirm. V. Narušis, sveikindamas motinas ir pakviesdamas programas pranešėja "Vilniaus" karalaite Dainą Kalandraitę. Rūpestingai paruoš-tą meninę programą atliko mokiniai — L. Mockutė, V. Bijūnaitė, sesutės Paulionytės, G. Batūra, p.p. Karasiejų ir Gaiziūčių vaikai, sesutės Gurklytės, Pargauskaitė ir Maironio mokyklos choro dalis, vadovaujama muz. D. Viskontienės, akompanuojama muz. J. Govėdo. Dalyviams ypač stebino 11 metų amžiaus pianistas Gintaras Batūra didele pažanga muzikoje. Šaunias vaišes paruošė ir visus sklandžiai aprūpino maistu J. Bubulienė su savo talkininkėmis.

— Motinos diena Anapilyje paminėta gegužės 13 pamaldomis šventovėje ir specialia išklmė salėje, kur dalyvavo apie 300 asmenų. Išklmę pradėjo parapijos jaunų šeimų komisijos pirm. V. Narušis, sveikindamas motinas ir pakviesdamas programas pranešėja "Vilniaus" karalaite Dainą Kalandraitę. Rūpestingai paruoš-tą meninę programą atliko mokiniai — L. Mockutė, V. Bijūnaitė, sesutės Paulionytės, G. Batūra, p.p. Karasiejų ir Gaiziūčių vaikai, sesutės Gurklytės, Pargauskaitė ir Maironio mokyklos choro dalis, vadovaujama muz. D. Viskontienės, akompanuojama muz. J. Govėdo. Dalyviams ypač stebino 11 metų amžiaus pianistas Gintaras Batūra didele pažanga muzikoje. Šaunias vaišes paruošė ir visus sklandžiai aprūpino maistu J. Bubulienė su savo talkininkėmis.

— Motinos diena Anapilyje paminėta gegužės 13 pamaldomis šventovėje ir specialia išklmė salėje, kur dalyvavo apie 300 asmenų. Išklmę pradėjo parapijos jaunų šeimų komisijos pirm. V. Narušis, sveikindamas motinas ir pakviesdamas programas pranešėja "Vilniaus" karalaite Dainą Kalandraitę. Rūpestingai paruoš-tą meninę programą atliko mokiniai — L. Mockutė, V. Bijūnaitė, sesutės Paulionytės, G. Batūra, p.p. Karasiejų ir Gaiziūčių vaikai, sesutės Gurklytės, Pargauskaitė ir Maironio mokyklos choro dalis, vadovaujama muz. D. Viskontienės, akompanuojama muz. J. Govėdo. Dalyviams ypač stebino 11 metų amžiaus pianistas Gintaras Batūra didele pažanga muzikoje. Šaunias vaišes paruošė ir visus sklandžiai aprūpino maistu J. Bubulienė su savo talkininkėmis.

— Motinos diena Anapilyje paminėta gegužės 13 pamaldomis šventovėje ir specialia išklmė salėje, kur dalyvavo apie 300 asmenų. Išklmę pradėjo parapijos jaunų šeimų komisijos pirm. V. Narušis, sveikindamas motinas ir pakviesdamas programas pranešėja "Vilniaus" karalaite Dainą Kalandraitę. Rūpestingai paruoš-tą meninę programą atliko mokiniai — L. Mockutė, V. Bijūnaitė, sesutės Paulionytės, G. Batūra, p.p. Karasiejų ir Gaiziūčių vaikai, sesutės Gurklytės, Pargauskaitė ir Maironio mokyklos choro dalis, vadovaujama muz. D. Viskontienės, akompanuojama muz. J. Govėdo. Dalyviams ypač stebino 11 metų amžiaus pianistas Gintaras Batūra didele pažanga muzikoje. Šaunias vaišes paruošė ir visus sklandžiai aprūpino maistu J. Bubulienė su savo talkininkėmis.

— Motinos diena Anapilyje paminėta gegužės 13 pamaldomis šventovėje ir specialia išklmė salėje, kur dalyvavo apie 300 asmenų. Išklmę pradėjo parapijos jaunų šeimų komisijos pirm. V. Narušis, sveikindamas motinas ir pakviesdamas programas pranešėja "Vilniaus" karalaite Dainą Kalandraitę. Rūpestingai paruoš-tą meninę programą atliko mokiniai — L. Mockutė, V. Bijūnaitė, sesutės Paulionytės, G. Batūra, p.p. Karasiejų ir Gaiziūčių vaikai, sesutės Gurklytės, Pargauskaitė ir Maironio mokyklos choro dalis, vadovaujama muz. D. Viskontienės, akompanuojama muz. J. Govėdo. Dalyviams ypač stebino 11 metų amžiaus pianistas Gintaras Batūra didele pažanga muzikoje. Šaunias vaišes paruošė ir visus sklandžiai aprūpino maistu J. Bubulienė su savo talkininkėmis.

— Motinos diena Anapilyje paminėta gegužės 13 pamaldomis šventovėje ir specialia išklmė salėje, kur dalyvavo apie 300 asmenų. Išklmę pradėjo parapijos jaunų šeimų komisijos pirm. V. Narušis, sveikindamas motinas ir pakviesdamas programas pranešėja "Vilniaus" karalaite Dainą Kalandraitę. Rūpestingai paruoš-tą meninę programą atliko mokiniai — L. Mockutė, V. Bijūnaitė, sesutės Paulionytės, G. Batūra, p.p. Karasiejų ir Gaiziūčių vaikai, sesutės Gurklytės, Pargauskaitė ir Maironio mokyklos choro dalis, vadovaujama muz. D. Viskontienės, akompanuojama muz. J. Govėdo. Dalyviams ypač stebino 11 metų amžiaus pianistas Gintaras Batūra didele pažanga muzikoje. Šaunias vaišes paruošė ir visus sklandžiai aprūpino maistu J. Bubulienė su savo talkininkėmis.

"Gallery Jarman" direktorė Ilona Stanaitis kviečia atsilankyti į

dailininko PRANO GAILIAUS iš Paryžiaus

PARODA

dalyvaujant pačiam dailininkui.

Paroda bus atidaryta iki birželio 12 dienos.

Gallery Jarman, 33 Hazelton Ave., Toronto, Ont. M5R 2E3 Tel. 961-3125

Atidarymas –
gegužės 22,
antradienį,
7 - 10 v. vakaro,

Š.m. gegužės 26, šeštadienį, visi maloniai kviečiami į

**trečiosios
ateivių bangos**

ruošiamą

su dar nematyta įdomia menine programa, šilta vakariene bei vynu,

muzika, šokiais ir loterija. Veiks baras. Pradžią – 7.30 valandą vakaro.

Pobūvis įvyks Toronto Lietuvių namų Gedimino pilies menėje.

Kaina: suaugusiems — \$12.00, jaunimui — \$8.00. Bilietai gaunami sekmadieniais Prisikėlimo parapijoje po 10 v. Mišių, Lietuvių namuose popietės metu arba pas Birutę telefonu 231-1910.

Rengėjai

JAU LAIKAS REGISTRUOTI VAIKUS!!

Prisikėlimo parapijos stovyklavietėje,

Wasagoje, Ontario

1. LIEPOS 1 d. — 14 d.

Vaikam 6 — 16 m. amžiaus
kurie sunku susikalbėti ar
nemoka lietuviškai.

2. LIEPOS 15 d. — 28 d.

Vaikam 6 — 16 m. amžiaus
kurie laisvai kalba
lietuviškai.

KAINOS

	1 sav.	2 sav.
1 vaikui	\$85.	\$145.
2 vaikam	\$145.	\$260.
3 +	\$200.	\$355.

★ Atsiųsim lietuvių ir
anglų kalbomis
registracijos ir
informacijos lapus

REGISTRACIJA:
Toronto:

Lina Kuliavienė — (416) 766-2996

Rūta Jaglowitz — (416) 769-3275

Montrealyje:

Alma Drešerienė — (514) 363-9983

arba rašykite:

JAUNIMO

STOVYKLOS

1011 College St.

Toronto, Ontario

M6K 3B3

Canada

Džiaugiamės,
kad turėsime ypatingai gerus vadovus!

KETURIOM SAVAITĖM ATVYKSTA:

Seselė Onutė Mikailaitė

("Eglutės" žurnalo redaktorė),

Edis Putrimas (klierikas) ir

Rasa Šoliūnaitė

(pasirūmėjus muzikė iš Čikagos)

PIRMOS STOVYKLOS KOMENDANTAS:

Andrius Kaknevičius

ANTROS STOVYKLOS KOMENDANTAS:

Rimas Kuliavas

Spaustuvės mašinų vajus

Praėjusią savaitę į "Tėviškės žiburių" spaustuvės mašinų vajų įsijungė šie asmenys: \$100 — Joana ir Doma Kaunaitės, Toronto, Ont.; \$50: Janina ir Petras Gurkliai, Mississauga, Ont., A. Mažiulis, S. Boston, Mass.; \$20: Juozas Aostas, Hamilton, Ont., S. Jankauskas, Oakville, Ont., \$11: J.A. Butvydai, Windsor, Ont.

Leidėjai reiškia nuoširdžią padėką visiems lietuviškos spaudos rėmėjams.

"Draugas" 1984.IV.17 išspausdino vedamąjį "Toronto lietuvių", parašytą b.kv. (Br. Kviklio), kuris lankėsi Toronto su draudžiamosios spaudos paroda. Straipsnyje iškelta pozityvi torontiečių veikla, jų spauda, jų vieningumas, jų gyvenimo sąlygos.

Radio programai "Tėvynės prisiminimai" vadovauja velionės J.R. Simanavičiaus dukra Violeta Laurinavičienė (51 Patricia Dr., Toronto, Ont. M4C 5K2. Tel. 690-3416). Programa transliuojama kiekvieną sekmadienį 1.30 v.p.p. — 2 v.p.p. banga 101 FM.

A.a. Juzė Januškienė-Urbaničiūtė po ilgos ir sunkios ligos mirė gegužės 12 d. Etobicoke General ligoninėje. Palaidota iš Lietuvos kankinių šventovės gegužės 15 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Pianino technikas A. BRICKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant.

Skambinti 762-6128 Toronto.

MONTREALQUE

KLB Montrealio apyl. valdybos posėdyje buvo aptartas sibirinių tremimų minėjimas, rengiamas Baltiečių federacijos birželio 13, trečiadienį, 7 v.v., Dominion Sq. Po to katedroje įprastos pamaldos, kuriom vadovaus kun. J. Kubilius, SJ. Iš lietuvių pamaldose giedos Montrealio lietuvių choras. Kalbėtojas, padedant vaiką prie žuvusiųs karius paminklo, dar nesurastas.

Gegužės 25, penktadienį, 7.30 v.v., AV par. salėje numatomas pasitarimas su organizacijų bei šiaip visuomenės atstovais.

Dabar bus platinami VII-osios tautinių šokių šventės loterijos bilietai bei tam tikslui renkamos aukos.

Ateinantį rudenį numatomas rengti ištisas paskaitų ciklas. Du kalbėtojai jau yra pasižadėję dalyvauti.

Baltiečių studijų dienos (AABS) vyks Montrealio universitete birželio 14-16 d.d. Smulkesnė informacija pas dr. Mildą Danytę tel. 481-3971.

Aukšnio amžiaus "Rūtos" klube gegužės 23 d. kalbės jauna vaistinėnkė Ina Lukoševičiūtė.

"Nepriklausomos Lietuvos" spaudos baliuje gegužės 5 d. Šv. Kazimiero par. salėje labai gražiai pasirodė sol. G. Capkauskienė ir vyrų oktetas. Gaila, kad prisirinko nedaug dalyvių.

Lituanistinė mokykla gegužės 5 d. baigė mokslo metus.

Pirmąją Komuniją gegužės 6 d. priėmė septyni vaikučiai. Mišias laikė ir ta proga pamokslą pasakė kun. J. Aranauskas, SJ.

Šiuo metu AV šventovėje skelbiami užsakai: Aldonos Marijos Vasiliauskaitės su Brian Wayne Lacroix ir Rimos Jurkutės su Rimu Piečiūčiu. Jų vestuvės numatomos paskutinįjį gegužės ir pirmąjį birželio savaitgalį.

Muzikas Aleksandras Stankevičius susižiedavo su Gaile Naru-

ševičiute. Vestuvių laikas dar nenustatytas.

"Vaivorykštės" tautodailės grupė vyksta parodai į Bostoną spalio 13-14 d.d. Kviečia Lietuvos tautodailės instituto Bostono skyrius.

Alma ir Petras Drešeriai su savo vaikučiais atostogavo pas savo tėvus G. V. Drešerius Floridoje. Grįžo patenkinti gražiu oru ir puikia viešnage. B. S.

Jonas Ladyga yra padaręs kelis išradimus. Su dviem savo išradimais dalyvauja Mokslo ir technologijos parodoje Montrealyje, Place Bonaventure "Innovation-Quebec", išradėjų sekcijoje. Visas išlaidas (\$1600) apmokės Kvebeko provincijos valdžia. Paroda bus nuo gegužės 24 iki 31 d. Lankymo valandos 10 v.r. — 10 v.r. J. Ladyga studijavo Lozanos meno mokykloje, Šveicarijoje, architektūros-dekoravimo skyriuje. Už projektą "Kanados paviljonas tarptautinėje parodoje" 1950 m. gavo diplomą. Dėl akių ligos šioje specialybėje mažai dirbo. Turėjo motylius Laurentidų kalnuose. L. S.

Šv. Kazimiero parapijoje. — Parapijos svetainėje įvyko savaitraščio "NL" spaudos vakaras. Atidarymo žodį tarė "LN" valdybos pirm. J. Šiaučius. Su pavasariška nuotaika gyvą, šiltą žodį tarė red. B. Nagienė, pakvietusi scenon Montrealio vyrų oktetą, kuris jau eilę metų atlieka parengtą programą. Oktetas turtingas savo repertuaru. Visą eilę dainų atliko ir sol. G. Capkauskienė. Visi buvo pavaišinti gera St. Remeikio paruošta vakariene. Grojo Remeikio, jn., orkestras. Loterija buvo turtinga ir gerai pravesta. Visas vakaras buvo puikus, nors vietų tuščių dar daug matėsi. — Sofija Skučienė išvyko į Kanados vakarus aplankyti savo dukros ir žento Arūno Šlekio. Sk.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.